

CRNA GORA

VLADA CRNE GORE

**Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad
novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija**

IZVJEŠTAJ O RADU

za period od 30.novembra 2023. do 10. aprila 2024.godine

Podgorica, maj 2024. godine

REZIME

Izvještaj o radu Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, sedmi po redu, sačinjen je u skladu sa čl. 6 Odluke o obrazovanju Komisije („Sl.list CG“, br. 53/2021, 52/2023), a za period od 30.novembra 2023. do 10. aprila 2024.godine.

Ovim izvještajem obuhvaćeni su sljedeći izvještaji i dopune izvještaja: dopuna izvještaja u predmetu ubistva Duška Jovanovića-glavnog i odgovornog urednika dnevnog lista Dan, izvještaj o napadu na novinara Radio televizije Crne Gore Slobodana Doknića 20.1.2022.godine, izvještaj povodom napada na novinarku Almu Ljuca 12.06.2015.g, dopuna izvještaja povodom prijetnji novinarki Ani Popović 25.1.2022.g, dopuna izvještaja povodom slučaja izazivanja opšte opasnosti počinjenog na štetu redakcije ND Vijesti 26.12.2013.godine. Takođe, izvještaj sadrži izjašnjenja Komisije o komentarima/izvještajima državnih tužilaštava u odnosu na preporuke sadržane u III, IV, V i VI izvještaju Komisije i analizu u odnosu na novo uputstvo Vrhovnog državnog tužioca svim državnim tužilaštvima za postupanje u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija.

I UVODNE NAPOMENE

Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija je od 2013.godine, kada je prvi put obrazovana, funkcionisala u nekoliko saziva. U ovom sazivu je od 2021.godine, s tim da je 18. maja 2023.godine donijeta odluka o produženju mandata Komisije za dvije godine.

Naime, Vlada Crne Gore je na sjednici 22. aprila 2021. godine donijela Odluku o obrazovanju Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija (u daljem tekstu Komisija), koja je objavljena u “Službenom listu CG” br. 53/2021. godine, a stupila na snagu 4.6.2021. godine. Vlada je na sjednici održanoj 18.5.2023. godine dala saglasnost da se produži mandat Komisije za još dvije godine (zaključci Vlade br. 07-040-23/2317/2), a na istoj sjednici je donijela Odluku o izmjeni odluke o obrazovanju Komisije, kojom je za člana ispred Uprave policije imenovan Predrag Šuković umjesto dotadašnje članice Biljane Knežević. Ova odluka je stupila na snagu objavljivanjem u “Službenom listu CG” br.52/2023, dana 19.5.2023. godine.

Prvi izvještaj ovog saziva Komisije sačinjen je za period od 4. juna 2021. do 4. oktobra 2021. godine, njime je obuhvaćeno devet predmeta napada na novinare iz svoje nadležnosti na štetu sedam novinara i novinarki, od čega se pet dogodilo u 2021. godini, a četiri su iz ranijeg perioda. Vlada je navedeni izvještaj razmotrila i usvojila na sjednici 28. oktobra 2021. i učinila javno dostupnim, objavljivanjem na zvaničnoj web stranici Vlade, na linku <https://www.gov.me/dokumenta/e6edc935-3db6-49a1-9959-44472a915bd4>. Vlada je zaključkom br. 04-5180/2 od 4.11.2021. godine zadužila Generalni sekretarijat Vlade da navedeni izvještaj dostavi Vrhovnom državnom tužilaštvu na upoznavanje.

Drugim izvještajem obuhvaćen je period od 4.oktobra 2021. godine do 10.februara 2022. godine, a u izvještaju je obrađeno 12 slučajeva napada ili prijetnji novinarima na štetu 17 novinara i dva napada na imovinu na štetu jednog novinara i jednog medija. Na sjednici Vlade 10.marta izvještaj je usvojen, a kasnije objavljen na linku: <https://www.gov.me/dokumenta/ab301455-8bae-4108-ac7c-b2508a50a494>. Vlada je zaključkom br.04-1249/2 od 17.marta 2022. godine zadužila Generalni sekretarijat Vlade da navedeni izvještaj dostavi Vrhovnom državnom tužilaštvu na upoznavanje.

Sljedeći, treći po redu izvještaj Komisija je pripremila i njime obuhvatila period od 10.februara 2022. godine do 23. juna 2022. godine. Sadrži pet izvještaja o šest napada na novinare i imovinu medija. Navedeni izvještaj Vlada je na sjednici održanoj 22.septembra 2022. godine razmotrila i usvojila. Vlada je zaključkom br. 07-5958/2 od 29.septembra zadužila Generalni sekretarijat da navedeni izvještaj dostavi Vrhovnom državnom tužilaštvu i Upravi policije na upoznavanje, a objavljen je na linku <https://www.gov.me/dokumenta/0ffc3b2d-9dcb-4eb9-ae0f-0eb1d13e45cf> .

Četvrti izvještaj Komisije za period od 23.juna do 5. decembra 2022. godine obuhvatio je deset izvještaja. Vlada je na sjednici 28.12.2022.g. navedeni izvještaj razmotrila, usvojila i donijela zaključak br. 07-8267/2 kojim je utvrdila da će se isti dostaviti Vrhovnom državnom tužilaštvu i Upravi policije na upoznavanje. Navedeni izvještaj objavljen je na web stranici Vlade, link: <https://www.gov.me/dokumenta/82cf2184-3448-4d66-9761-c297061db4f9> .

Peti izvještaj se odnosi na period od 5. decembra 2022. do 23.juna 2023. godine, sadrži pet izvještaja o napadima na novinare i njihovu imovinu kojima su date preporuke nadležnim organima. Dio izvještaja je i analiza tabele podataka o slučajevima koja je Komisiji dostavljena od strane Tužilaštva, sa podacima zaključno sa 31.12.2022. godine, a prilikom izrade analize uzeti su u obzir i slučajevi koje je Komisija evidentirala u svom radu. Vlada je na sjednici 12.7.2023. navedeni izvještaj razmotrila, usvojila i donijela zaključak br.07-077/23-3434/2 od 20.jula 2023. kojim je utvrdila da će se isti dostaviti Vrhovnom državnom tužilaštvu i Upravi policije. Navedeni izvještaj je dostupan na linku <https://www.gov.me/dokumenta/25794a97-9610-48a6-a51b-85592c797ed6> .

Sljedeći, šesti izvještaj u ovom sazivu, koji obuhvata period od 23.juna 2023. do 30.novembra 2023.godine obuhvata ukupno osam izvještaja, i to: izvještaj povodom slučaja napada na glavnog urednika ND Vijesti Mihaila Jovovića i fotoreportera Borisa Pejovića 2009.godine, dopuna izvještaja povodom ubistva Duška Jovanovića-glavnog i odgovornog urednika dnevnog lista Dan, izvještaj o napadu na novinarku Vijesti Jadranku Četković 19.4.2022.g, izvještaj o napadu na Jadranku Četković 17.6.2022.g, dopuna izvještaja povodom prijetnji izvršnoj direktorici TV Vijesti Marijani Kadić Bojanić 2015, izvještaj o slučaju napada na novinare Jelenu Jovanović i Vuka Lajovića – prijetnje iz 2015.godine, dopuna izvještaja o slučaju novinara Pavlović Obrada iz 2016. i dopuna izvještaja o slučaju napada na imovinu novinarku Zorice Bulatović iz 2015.godine. Svaki od ovih izvještaja sadrži zaključke/preporuke za nadležne organe a sastavni dio izvještaja su i opšte preporuke nadležnim organima u cilju poboljšanja djelotvornosti istraga i izbjegavanja nekažnjivosti za napade na novinare, kao i u cilju vrednovanja učinka tužilaca i policajaca u istragama napada na novinare prilikom napredovanja u službi. Navedeni izvještaj je Vlada, na sjednici održanoj 8. februara 2024.godine usvojila i zadužila Ministarstvo unutrašnjih poslova da isti dostavi Vrhovnom državnom tužilaštvu i Upravi policije (zaključci Vlade br. 08-077/24-533/2 od 15. februara 2024.godine), a izvještaj je dostupan na linku: <https://www.gov.me/dokumenta/27de2ea5-8500-4b4f-9f87-f706ad892443> .

Predsjednik i članovi Komisije imenovani su Odlukom o obrazovanju Komisije (Sl. list 53/2021, 52/2023). Mihailo Jovović programski direktor nezavisnog dnevnika “Vijesti” je predsjednik Komisije, a članovi/ice: Zoran Miljanić doskorašnji ministar u Vladi Crne Gore (i zamjenik predsjednika Komisije), Dalibor Tomović – advokat, predstavnik nevladinih organizacija, Dražen Živković - glavni urednik TV “PRVA”, Sead Sadiković - novinar, predstavnik “Društva profesionalnih novinara Crne Gore”, Ranko Vujović - izvršni sekretar Medijskog savjeta za samoregulaciju, Nebojša Asanović - advokat, predstavnik dnevnog lista “Dan”, Predrag Nikolić - predstavnik Sindikata medija Crne Gore, Predrag Šuković- predstavnik Uprave policije, Katarina Vujović - predstavnica Agencije za nacionalnu bezbjednost, Jelena Đaletić - predstavnica Vrhovnog državnog tužilaštva, Miroslav Turković - predstavnik Višeg državnog

tužilaštva. Sekretarka Komisije, koju je odredio ministar unutrašnjih poslova je Marija Šoć službenica Ministarstva unutrašnjih poslova.

II ZADACI I RAD KOMISIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

Zadaci Komisije, shodno čl. 3 Odluke o obrazovanju Komisije su da utvrđuje plan i dinamiku prikupljanja činjenica i utvrđivanja drugih okolnosti koje su u vezi sa istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, i u tu svrhu ostvaruje saradnju sa organima nadležnim za vođenje tih istraga; na osnovu dobijenih informacija i sagledanih okolnosti u vezi sa vođenim istragama, sačinjava pregled dosadašnjeg toka vođenih istraga; priprema mišljenje o djelotvornom načinu na koji bi se vođenje istrage moglo unaprijediti i u tu svrhu predlaže konkretne mjere koje bi trebalo preduzeti.

Tokom izvještajnog perioda, pored redovnih zadataka koji se odnose na analizu dokumentacije dostavljene od strane nadležnih organa, pripremu izvještaja i formulisanje preporuka, Komisija je bila posvećena sačinjavanju izjašnjenja u odnosu na komentare/izvještaje državnih tužilaštava u odnosu na preporuke sadržane u III, IV, V i VI izvještaju Komisije i analize u odnosu na novo uputstvo VDT-a upućeno svim državnim tužilaštvima za postupanje u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija, a koji su Komisiji dostavljeni od strane Vrhovnog državnog tužilaštva 22. marta 2024.godine. Prethodno je, 7.marta od strane VDT-a dostavljena ažurirana tabela bilansa o napadima na novinare za period od 1.janura 2023. do 31.decembra 2023.godine.

Imajući u vidu da je Vrhovno državno tužilaštvo pored navedenog, dostavilo u prethodnom periodu značajan broj odgovora na dopise Komisije, stvorili su se uslovi za izradu dopuna izvještaja, kao i novih izvještaja o slučajevima napada na novinare.

Komisija je tokom izvještajnog perioda sačinila dopunu izvještaja povodom slučaja ubistva glavnog i odgovornog urednika DAN-a, kojom je između ostalog predložila da Vlada inicira Obećanje i javno objavljivanje novčane nagrade ili drugi vid obećanja/nagrade licu/licima za korisnu informaciju koja bi mogla pomoći ili dovesti do toga da se razjasni ovo krivično djelo. Kako je Vlada, u ranijem periodu, već jednom raspisala Odluku o javnom obećanju nagrade, Komisija je uputila dopis Vladi kojim je pitala da li je bilo datih obavještenja ili drugih informacija u vezi navedene odluke, te Komisija očekuje odgovor na ovaj upit. Pored dopune ovog izvještaja, Komisija je sačinila i izvještaj o napadu na novinara Radio televizije Crne Gore Slobodana Doknića 20.1.2022.godine, izvještaj povodom napada na novinarku Almu Ljuca 12.06.2015.g, dopunu izvještaja povodom prijetnji novinarki Ani Popović 25.1.2022.g i dopunu izvještaja povodom slučaja izazivanja opšte opasnosti počinjenog na štetu redakcije ND Vijesti 26.12.2013.godine.

Komisija je imenovala Predraga Nikolića za predstavnika Komisije koji će učestvovati u radu Komisije za praćenje sprovođenja Medijske strategije Crne Gore 2023-2027, a njegova zamjena će biti Ranko Vujović. Tokom izvještajnog perioda, Komisija je nastavila komunikaciju sa predstavnicima Misije OEBS-a u Crnoj Gori, a očekuje se da će se u narednom periodu stvoriti formalni preduslovi, kako bi Komisija mogla da počne da koristi softver koji je predviđen da bude donacija Misije OEBS-a Komisiji.

Spisak dopisa koje je Komisija upućivala u izvještajnom periodu i akata koji su Komisiji dostavljeni je u posljednjem odjeljku ovog izvještaja.

III IZVJEŠTAJI KOMISIJE O POJEDINAČNIM SLUČAJEVIMA

1. Dodatne preporuke u predmetu ubistva Duška Jovanovića - glavnog i odgovornog urednika dnevnog lista Dan

Preporuke

1. Komisija predlaže donošenje Odluke od strane Vlade Crne Gore, a na osnovu člana 19 Uredbe o Vladi Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 080/08 od 26.12.2008, 014/17 od 03.03.2017, 028/18 od 27.04.2018, 063/22 od 15.06.2022, 121/23 od 29.12.2023), kojom bi se izvršilo obećanje i javno objavljivanje novčane nagrade u iznosu koji odredi Vlada Crne Gore (najmanje million eura) licu ili licima za davanje korisne informacije koja bi mogla pomoći ili dovesti do toga da se razjasni ubistvo Duška Jovanovića i da se otkriju izvršioci i svi drugi učesnici tog teškog krivičnog djela.

2. Komisija preporučuje da svi nadležni državni organi, uključujući Vrhovno državno tužilaštvo, Viši sud, Vladu i predsjednika Crne Gore, preduzmu sve mjere iz svoje nadležnosti, kako bi se licu ili licima, uključujući osumnjičena, optužena ili osuđena lica, koja mogu imati korisne informacije koje bi mogle pomoći ili dovesti do toga da se razjasni ubistvo Duška Jovanovića i da se otkriju izvršioci i svi drugi učesnici tog teškog krivičnog djela, omogućila druga povoljnost, pogodnost, oprost, pomilovanje, ili svaka druga vrsta obećanja ili nagrade, u skladu sa zakonom.

3. Rok za davanje korisne informacije iz tačke 1 i 2 ove preporuke koja bi mogla pomoći ili dovesti do toga da se razjasni ubistvo Duška Jovanovića i da se otkriju izvršioci i svi drugi učesnici ovog teškog krivičnog djela treba da bude neograničen.

4. Proceduru i postupak u vezi navedene novčane nagrade iz tačke 1 ove preporuke, a u konkretnom predmetu istrage ubistva Duška Jovanovića, da propiše Vlada Crne Gore ili drugi nadležni organ u skladu sa propisima i svojim nadležnostima i ovlašćenjima.

5. Komisija preporučuje da Vrhovno državno tužilaštvo dostavi Komisiji detaljnu pisanu informaciju o svim aktivnostima koje su preduzete od početka rada na ovom slučaju do danas.

2. Izvještaj o napadu na novinara Radio televizije Crne Gore Slobodana Doknića 20.1.2022.godine

U odnosu na navedeni događaj Komisiji je dostavljena dokumentacija koja je proistekla iz postupanja policijskih službenika i Osnovnog državnog tužilaštva.

Dana 20.01.2022. godine oko 18:00 časova u Nikšiću, na Trgu Šaka Petrovića, okrivljeni Škuletić Ognjen iz Nikšića, silom je pokušao da prinudi oštećenog Doknić Slobodana, novinara Radio televizije Crne Gore, kao lica koje je obavljalo poslove od javnog značaja u vezi sa obavljanjem tih poslova, da izbriše video-materijal koji je prethodno snimio na radnom zadatku, na način što ga je rukama uhvatio za garderobu u predjelu grudi, a zatim mu uputio riječi: „Što snimaš to, izbriši to, daj mi telefon”, na koje riječi mu je Doknić Slobodan odgovorio da je on novinar, da ima pravo da snima, da mu ne da telefon i da neće izbrisati snimak, nakon čega je okrivljeni nastavio da ga drži rukama za garderobu tražeći od njega da izbriše napravljeni snimak, u kojem trenutku je prišla novinarka dnevne novine „Dan” Brašnjo Biljana i uhvatila okrivljenog za desnu mišicu vukući ga unazad i govoreći mu da pusti oštećenog Doknić Slobodana i da je on novinar, a zatim je prišla i novinarka nezavisnog dnevnika „Vijesti” Mandić Svetlana, koja je uhvatila okrivljenog za jaknu u predjelu leđa, vukući ga unazad i govoreći mu da ostavi oštećenog Doknić Slobodana i da je on novinar i da samo radi svoj posao, na koja upozorenja oštećenog i novinarki Brašnjo Biljane i Mandić Svetlane se okrivljeni Škuletić Ognjen nije obazirao, već je nastavio da drži rukama za garderobu u predjelu grudi oštećenog Doknić Slobodana govoreći mu :„, Obriši taj

snimak'', u kojem trenutku su prišla dva muška lica koja su razdvojila okrivljenog Škuletić Ognjena od oštećenog Doknić Slobodana.

U odnosu na navedeni događaj Uprava policije, Centar bezbjednosti Nikšić, Stanica policije je Osnovnom državnim tužilaštvu podnijela krivičnu prijavu zavedenu kod iste pod broj Ku .17 od 20.01.2022. godine, a protiv okrivljenog Škuletić Ognjena zbog postojanja osnovane sumnje da je izvršio krivično djelo iz čl.165 st.3 u vezi stava 2 i 1 KZ CG - prinuda na štetu Doknić Slobodana iz Nikšića.

Sačinjen je od strane Uprave policije, CB Nikšić, Stanica policije: zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Doknić Slobodana, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Mandić Svetlane, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Brašnjo Biljane, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Škuletić Ognjena, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, službena zabilješka br. Ku 17 od 20.01.2022. godine o lišenju slobode okrivljenog Škuletić Ognjena.

Na osnovu svega navedenog od strane Osnovnog državnog tužilaštva Nikšić podnijet je optužni predlog Kt.broj 27/22 od 31.01.2022 godine protiv okrivljenog Škuletić Ognjena, a sve iz svih gore navedenih razloga.

Na osnovu navedenog optužnog predloga Osnovni sud u Nikšiću je donio presudu K.br.23/22 od 04.05.2022. godine kojom je okrivljenog Škuletić Ognjena koji je ranije osuđivan, oglasio krivim zbog izvršenja krivičnog djela prinuda u pokušaju iz člana 165 stav 3 u vezi stava 2 i 1 i u vezi člana 20 Krivičnog zakonika Crne Gore i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od četiri mjeseca koju će kaznu okrivljeni izdržavati u prostorijama za stanovanje uz primjenu elektronskog nadzora.

Bitno je u vezi navedenog pomenuti i to da se okrivljeni Škuletić Ognjen u sudskom postupku izjasnio da ne priznaje krivično djelo za koje se tereti i da se u sudskom postupku oštećeni novinar Doknić Slobodan izjasnio da se ne pridružuje krivičnom gonjenju protiv okrivljenog i da protiv istog ne postavlja imovinsko pravni zahtjev, a što je sud cijenio kao olakšavajuću okolnost na strani okrivljenog.

Na navedenu presudu žalbu je izjavio branilac okrivljenog, dok Osnovni državni tužilac nije izjavio žalbu, već je utisnuto na prednjoj strani presude da je Osnovno državno tužilaštvo primilo presudu dana 08.08.2022. godine i da nema osnova za žalbu i pored toga potpis i datum 08.08.2022. godine.

U dobijenim spisima predmeta nema odluke drugostepenog suda po žalbi branioca okrivljenog tako da je za Komisiju ostala nepoznata odluka drugostepenog suda i da li je s tim u vezi i ako jeste, kada je predmetna prvostepena presuda Osnovnog suda u Nikšiću postala pravosnažna.

Zaključak

Imajući u vidu prednje navedeno, Komisija će zatražiti od oštećenog novinara Slobodana Doknića informaciju zašto se nije pridružio krivičnom gonjenju.

Preporuka

Komisija preporučuje da rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva Nikšić dostavi informaciju zašto nije izjavljena žalba u ovom predmetu.

Dostavljena dokumentacija Komisiji u vezi predmetnog slučaja, a koju dokumentaciju je Komisija koristila u vezi sačinjavanja predmetnog izvještaja:

Uprava policije, Centar bezbjednosti Nikšić, Stanica policije je Osnovnom državnim tužilaštvu podnijela krivičnu prijavu zavedenu kod iste pod br. Ku .17 od 20.01.2022. godine, a protiv okrivljenog Škuletić Ognjena;

Uprava policije, CB Nikšić, Stanica policije: zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Slobodana Doknića, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Mandić Svetlane, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Brašnjo Biljane, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Škuletić Ognjena, zaveden kod iste pod br. Ku 17 od 20.01.2022. godine, službena zabilješka br. Ku 17 od 20.01.2022. godine o lišenju slobode okrivljenog Škuletić Ognjena;

Osnovno državno tužilaštvo Nikšić - optužni predlog Kt.broj 27/22 od 31.01.2022 godine protiv okrivljenog Škuletić Ognjena;

Osnovni sud u Nikšiću - presuda K.br.23/22 od 04.05.2022. godine;

Žalba branioca okrivljenog.

3. Izvještaj povodom napada na novinarku Almu Ljuca 12.06.2015.g.

U odnosu na navedeni događaj Komisiji je dostavljena dokumentacija koja je proistekla iz postupanja policijskih službenika i Osnovnog državnog tužilaštva.

Dana 12.06.2015. godine od strane Uprave policije, Centar Bezbjednosti Bar, Stanica policije Bar sačinjen je zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina bez broja u kome je u najkraćem navedeno da je građanka Alma Ljuca, po zanimanju novinarka Dnevnih novina, dala policijskom službeniku obavještenje da ista radi kao novinarka za Dnevne novine, kao dopisnica iz Bara i da posjeduje putničko motorno vozilo marke „Pežo 205” i da je navedeno vozio parkirala na parking, ispred zgrade u kojoj živi i da je negdje između 23,00 i 24,00 h, dok je radila na nekom tekstu u svom stanu, čula četiri praska, ali na to nije obratila pažnju. U 00,52 h telefonom je nazvao policajac interventne grupe CB Bar Cvijović i pitao je šta joj je sa vozilom. Izašla je ispred zgrade i vidjela je da su joj na vozilu polomljena stakla i to staklo na vratima vozača, staklo na zadnjim lijevim vratima i zadnje vjetrobransko staklo, da joj je iznutra sa CD plejera skinuta kontrolna ploča, koja je bačena ispred sjedišta suvozača, da je izvučen autoupaljač zajedno sa električnim kablovima, da nema kablova za prespajanje koje je kupila prije dva mjeseca.

Zatim je navela da ne želi da vjeruje da je ovo atak na nju kao novinara i da nema ideju ko bi to mogao da uradi.

Dana 12.06.2015. godine od strane Uprave policije, Centar Bezbjednosti Bar, Stanica policije Bar sačinjen je zapisnik o uviđaju bez broja u kome je u najkraćem navedeno da je izlazak na lice mjesta izvršen povodom prijave policijskog službenika CB Bar Cvijović Miroslava od dana 12.06.2015. godine, u 01,00h da je u ul.24 Novembra, nepoznato lice polomilo stakla na vozilu Pežo 205 bez registarskih tablica sa aplikacijama ntv Montena, o čemu je upoznata zamjenica ODT u Baru, po čijem nalogu službenici CB Bar vrše uviđaj.

U tom zapisniku se još navodi da je po izjavi Alme Ljuca isto vozilo sada u njenom vlasništvu i da su na tom vozilu polomljeni: staklo na vratima vozača, staklo na zadnjim lijevim vratima i zadnje vjetrobransko staklo i ostala oštećenja i nedostaci koje je pomenuta Alma Ljuca navela u svojoj izjavi datoj istog dana pred policijom.

Na osnovu svega navedenog Uprava policije, Područna jedinica Bar, Ekspozitura kriminalističke policije je podnijela krivičnu prijavu br. KU-183/15 od 30.06.2015. godine protiv nepoznatog učinioca zbog

krivičnog djela teška krađa iz čl.240 st. 1 KZCG, učinjenog na štetu Alme Ljuca iz Bara i istu prijavu prosljedili Osnovnom državnim tužiocu Bar a na osnovu akta broj KU-183/15 od 30.06.2015. godine.

Dana 08.07.2015. godine Osnovno državno tužilaštvo je dostavilo Upravi policije, Centar Bezbjednosti dopis Ktn. br.66/15 u kome je navedeno da su od Uprave policije, Centar Bezbjednosti Bar primili krivičnu prijavu KU-183/15 od 30.06.2015. godine podnijete protiv nepoznatog učinioca zbog krivičnog djela teška krađa i da je potrebno da preduzmu mjere iz svoje nadležnosti radi otkrivanja učinioca krivičnog djela i da ovog tužioca blagovremeno obavijeste o mjerama koje su preduzeli i da se dostave tužilaštvu fotografije i fotoelaborat koji je sačinjen od policije na licu mjesta.

Dana 20.07.2017. godine, dakle poslije više od dvije godine od slanja i dobijanja prethodno navedenog akta tužilaštva Upravi policije, CB Bar, dostavljen je dopis Osnovnog državnog tužilaštva Ktn br.66/015 upućen Upravi policije, Centar bezbjednosti Bar, Ekspozitura kriminalističke policije, u kome se navodi da je potrebno intezivirati rad na otkrivanju počinioca krivičnog djela iz prethodno navedenog dopisa i o preduzetim radnjama obavijestiti ovog tužioca.

Dana 30.03.2018. godine, dakle poslije skoro tri godine od događaja i poslije više od pola godine od slanja i dobijanja prethodno navedenog akta tužilaštva Upravi policije, CB Bar, dostavljen je dopis Osnovnog državnog tužilaštva Ktn br.66/015 od 30.03.2018. godine upućen Upravi policije, Centar bezbjednosti Bar, Ekspozitura kriminalističke policije, u kome se navodi da je Vlada Crne Gore donijela zaključak povodom izvještaja Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima i da je shodno zaključku Vlade, Vrhovni državni tužilac donio Uputstvo da se svakog mjeseca do desetog u mjesecu obavještava o preduzetim radnjama i prikupljenim dokazima u ovim predmetima i da je stoga potrebno da ovog tužioca obavijestite o ishodu u ovom postupku i to svakog mjeseca do petog u mjesecu, sve dok počinilac ne bude otkriven ili ne nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja.

Dana 04.04.2018. godine Uprava policije, Centar Bezbjednosti Bar, Stanica kriminalističke policije šalje dopis broj KU-183/15 od 04.04.2018. godine, upućen Osnovnom državnim tužiocu Bar, u kome se navodi da je od strane policije ostvaren uvid u nadzorne kamere u neposrednoj blizini lica mjesta, kojom prilikom se zbog noći i neosvijetljenosti lica mjesta u vrijeme izvršenja krivičnog djela, sa snimka nije moglo uočiti ništa što bi moglo ukazati na eventualnog izvršioca krivičnog djela.

Dana 18.10.2018.godine od strane Uprave policije, Centar bezbjednosti Bar, Stanica kriminalističke policije broj KU-183/15 od 18.10.2018. godine sačinjen je zapisnik o obavještenju primljenom od građanina –tada maloljetnog djeteta, u kome isti priznaje da je što se činjenica tiče izvršio krivično djelo, tj. da je tokom mjeseca juna 2015. godine na parking u primijetio putničko motorno vozilo Pežo 205 i da je uzeo kamen i njime polomio staklo na vratima vozača, zadnje lijevo staklo i zadnje vjetrobransko staklo, da vozilo nije bilo zaključano i da je ušao u vozilo i tu je sa CD plejera skinuo pločicu koju je odbacio na pod pored sjedišta suvozača, iščupao upaljač iz ležišta instrument table, a zatim je sa zadnjeg sjedišta uzeo neke kablove za paljenje koji su bili spakovani u jednoj kesi, koje je odnio sa sobom i kasnije nakon par dana prodao na otpadu sekundarnih sirovina u naselju Sokolina za par eura.

Dana 18.10.2018.godine od strane Uprave policije, Centar bezbjednosti Bar, Stanica kriminalističke policije broj KU-183/15 od 18.10.2018.godine sačinjeno je obavještenje o maloljetnom djetetu, izvršiocu kd kao dopuna krivične prijave podnesene protiv nn učinioca KU-183/15, a obavještenje se podnosi protiv maloljetnog lica u trenutku izvršenja krivičnog djela koje nije bilo krivično odgovorno, zbog osnovane sumnje da je kao „dijete” počinio krivično djelo teška krađa iz člana 240 st.1 KZ CG, učinjenog na štetu novinarke Alma Ljuce iz Bara na način:što je u noći 11/12.06.2015. godine na parking u primijetio putničko motorno vozilo Pežo 205 i da je uzeo kamen i sa njim polomio staklo na vratima vozača, zadnje lijevo staklo i zadnje vjetrobransko staklo, da vozilo nije zaključano i da je ušao u vozilo i tu je sa CD plejera skinuo pločicu koju je odbacio na pod pored sjedišta suvozača, iščupao upaljač iz ležišta instrument table a zatim je sa zadnjeg sjedišta uzeo neke kablove za paljenje koje je

odnio sa sobom i kasnije nakon par dana prodao na otpadu sekundarnih sirovina u naselju Sokolina za par eura.

O navedenom je Uprava policije, Centar bezbjednosti Bar, pismeno obavijestila Osnovno državno tužilaštvo Bar svojim dopisom broj KU-183/15 od 18.10.2018. godine.

Na osnovu svega gore navedenog Osnovno državno tužilaštvo donosi rješenje broj KTM br.31/18 od 22.10.2018. godine kojim odbacuje krivičnu prijavu Uprave policije, Područna jedinica Bar KU br.183/15 od 18.10.2018. godine podnijete protiv maloljetnog lica, zbog krivičnog djela teška krađa iz čl.240 st. 1 KZCG, jer postoje okolnost koja isključuje krivično gonjenje, a to je da je u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije navršio 14 godina, pa s toga shodno odredbi člana 2 Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku prema istom se ne može voditi krivični postupak, niti se mogu primijeniti sankcije i mjere propisane ovim zakonom.

O istom rješenju Osnovno državno tužilaštvo je svojim dopisom KTM br.31/18 od 22.10.2018. godine obavijestilo oštećenu Almu Ljuca sa uputstvom o pravnim sredstvima u odnosu na navedeno rješenje i ukoliko nije zadovoljna sa istim.

Zaključak:

Na osnovu dostupne dokumentacije, prema mišljenju Komisije, nije logično da okrivljeno lice polomi tri stakla na automobilu da bi ušlo u kola koja su već bila otključana i da demolira kola iznutra i iščupa upaljač, ploču sa CD plejera i druge kablove da bi sve to tako ostavilo i pobacalo u istim kolima i da bi samo na kraju odnijelo kablove za paljenje koji su bili spakovani u jednoj kesi, a koji su prodani za par eura. Komisija je mišljenja da je policijski službenik prilikom saslušanja okrivljenog trebalo da u razgovoru sa istim ili na druge zakonite načine dođe do odgovora na ove nelogičnosti, ali iz spisa predmeta se ne vidi da je to pokušano.

U vezi navedenog slučaja i događaja skrećemo pažnju na član 219 Krivičnog zakonika Crne Gore i ističemo da su se u ovom slučaju stekli svi uslovi da policija i tužilaštvo kao nadležni organi zbog svega gore navedenog, a na osnovu člana 219 KZCG pokrenu postupak protiv roditelja djeteta ili drugih lica iz navedenog člana zakona, a što navedeni državni organi nijesu ni pokušali ili makar iz spisa predmeta se navedeno ne vidi i smatramo da su zbog toga napravili grešku, a da li je greška, o tome treba da cijeni onaj ko je nadležan.

Odluka Osnovnog državnog tužilaštva o odbacivanju krivične prijave protiv djeteta iz razloga koji su navedeni u istoj je ispravna i zakonita.

Preporuka:

Da se u svakom sličnom narednom događaju kada se kao počinitelj krivičnog djela pojavi dijete i kada s tim u vezi postoji okolnost koja isključuje krivično gonjenje djeteta, primijene odredbe člana 219 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Takođe, da se ispituju sve sporne situacije svakog događaja, posebno očite nelogičnosti kao što je ova kad maloljetno lice tvrdi da je slomilo kamenom tri stakla od auta da bi ušlo u auto koje je već bilo otključano i da je iznutra demoliralo auto i iščupalo više kablova i djelova i da bi na kraju odnijelo kablove za paljenje koji su bili spakovani u jednoj kesi i prodalo ih za par eura i sve to navede u zapisniku o saslušanju ili drugom aktu ili dokumentu.

Dostavljena dokumentacija Komisiji u vezi predmetnog slučaja, a koju dokumentaciju je Komisija koristila u vezi sastava predmetnog izvještaja:

Zapisnik Uprave policije, Centar Bezbjednosti Bar, Stanica policije Bar od dana 12.06.2015. godine bez broja o obavještenju prikupljenom od građanina Alma Ljuce;

Zapisnik Uprave policije, Centar Bezbjednosti Bar, Stanica policije Bar od dana 12.06.2015. godine bez broja o uvidaju;

Krivična prijava Uprave policije, Centar Bezbjednosti Bar, Stanica policije Bar broj KU-183/15 od 30.06.2015. godine protiv nepoznatog učinioca;

Dopis Ktn. br.66/15 od 08.07.2015. godine Osnovnog državnog tužilaštva Bar;

Dopis Osnovnog državnog tužilaštva Ktn br.66/015 od 20.07.2017. godine;

Dopis Osnovnog državnog tužilaštva Ktn br.66/015 od 30.03.2018. godine;

Dopis Uprava policije, Centar Bezbjednosti Bar, Stanica kriminalističke policije broj KU-183/15 od 04.04.2018. godine;

Zapisnik Uprave policije, Centar bezbjednosti Bar, Stanica kriminalističke policije broj KU-183/15 od 18.10.2018. godine o obavještenju primljenom od građanina;

Obavještenje Uprave policije, Centar bezbjednosti Bar, Stanica kriminalističke policije broj KU-183/15 od 18.10.2015. godine o maloljetnom djetetu;

Dopisom Uprave policije, Centar bezbjednosti Bar, Stanica kriminalističke policije broj KU-183/15 od 18.10.2018. godine;

Osnovno državno tužilaštvo donosi rješenje broj KTM br.31/18 od 22.10.2018. godine kojim odbacuje krivičnu prijavu Uprave policije, Područna jedinica Bar KU br.183/15 od 18.10.2018 godine;

Dopis Osnovnog državnog tužilaštva Bar KTM br.31/18 od 22.10.2018. godine kojim je obavijestilo oštećenu Alma Ljuca sa uputstvom o pravnim sredstvima u odnosu na navedeno rješenje i ukoliko nije zadovoljna sa istim.

4. Dopuna izvještaja povodom prijetnji novinarki Ani Popović 25.1.2022.g.

Novinarka RTCG Ana Popović je 25.01.2022. CB Podgorica podnijela prijavu protiv NN lica koje joj je sa društvene mreže Instagram, sa profila Gavriilo-Kimče-Princip, uputilo prijetnje.

O ovom događaju policija je obavjestila državnog tužioca Nikolu Boričića iz ODT Podgorica.

Tri dana, nakon prve prijave, 28.01.2022. Popović je ponovo prijavila isto lice koje od nje traži 5.000 eura ili da „poda svoju novinarsku slobodu“, a da će u suprotnom nauditi njoj i članovima njene porodice.

Policija je utvrdila da su prijetnje poslate sa broja Vladimira Ratkovića iz Nikšića. Sa Ratkovićem je 22.03.2022. obavljen razgovor u Sektoru za borbu protiv kriminala u Podgorici. U Zapisniku se navodi da je Ratković na protestu ispred zgrade Vlade Crne Gore dao izjavu novinarki RTCG. Tvrdi da mu je izjava skraćena i izvučena iz konteksta, te da je zbog toga imao više neprijatnih scena među rodbinom, prijateljima, sugrađanima i na poslu. Potvrđuje da je Instagram nalog verifikovan preko njegovog broja telefona, ali tvrdi da ga on ne koristi, već neko od njegovih prijatelja. Ratković navodi da je neko od njegovih prijatelja kontaktirao novinarku i tražio da ga novčano obešteti i da mu se javno izvini kako bi mu se nadoknadila šteta koja mu je prčinjena.

Ratković je 06.04.2022. dva puta zvao policijskog službenika D.J. Nakon što je vidio propuštene pozive policajac ga je pozvao, a Ratković mu je saopštio da zove povodom novinarku i kazao mu da traži da mu

ona uplati novac i da mu se javno izvini zbog intervjua, kao i da više ne traži da mu plati 5.000 eura kako je to bilo ranije, već je sada cijena koju mora platiti 15.000 eura.

Istog dana, 06.04.2022, sa Ratkovićem je obavljen razgovor u službenim prostorijama CB Nikšić. On je ponovio da je od policijskog službenika tražio da prenese novinarki da sada traži 15.000 eura i gostovanje u nekoj emisiji kako bi mu na taj način nadoknadila duševne bolove koji su proistekli zbog, kako kaže, intervjua ispred zgrade Vlade. I dalje tvrdi da on nije uputio prijetnje preko društvene mreže, nego njemu poznato lice čije ime ne želi da kaže.

Prilikom davanje izjave Ratkoviću je saopšteno da će mu po nalogu državnog tužioca biti oduzet mobilni telefon. Ratković je nakon toga pokušao da uništi mobilni telefon, udarajući njime o sto i polomivši displej. Nakon toga Ratkoviću je izdata potvrda o oduzetom telefonu.

Povodom ovih prijava CB Nikšić 06.04.2022. upućuje krivičnu prijavu ODT u Nikšiću protiv nepoznatog učionioaca zbog krivičnog djela iz člana 168 KZCG - proganjanje učinjeno na štetu novinarku RTCG Ane Popović. CB Nikšić sljedećeg dana, 07.04.2022. sačinjava Izvještaj kao dopunu prethodne krivične prijave. Izvještaj se završava time da je o svemu obaviješten državni tužilac u ODT Nikšiću Ana Doderović koja je naložila da se Ratković liši slobode zbog osnovane sumnje da je izvršio krivično djelo iz člana 168 KZ CG – proganjanje te da se isti uz krivičnu prijavu sprovede na dalju nadležnost u zakonskom roku.

U službenoj zabilješci od 06.04.2022. navodi se da je Ratković tog dana u 23.30 časova lišen slobode.

Ratkoviću je ODT Nikšić 07.04.2022. odredilo zadržavanje od 72 sata zbog postojanja osnovane sumnje da je izvršio krivično djelo proganjanje. Tužilaštvo je utvrdilo i da je Ratković ranije osuđivan – u februaru 2014. Osnovni sud Herceg Novi izrekao mu je uslovnu kaznu zbog teške krađe. Istog dana određen mu je i branioc po službenoj dužnosti.

Osnovni sud u Nikšiću 08.04.2022. odbija kao neosnovanu žalbu Ratkovićevog advokata na odluku ODT Nikšić o zadržavanju. Istog dana ODT Nikšić, državna tužiljka Ana Doderović, šalje Osnovnom sudu Predlog za određivanje pritvora i šalje sudu spise ovog predmeta.

Osnovni sud u Nikšiću, sudija za istragu Sava Mušikić, 08.04.2022. Ratkoviću određuje pritvor od najduže 30 dana.

ODT Nikšić 11.04.2022. sastavlja zapisnik o saslušanju policajca Darka Jajčanina u kome je on ponovio da mu je Ratković telefonski kazao da želi da mu se novinarka Popović javno izvini i da ne treba da mu plati 5.000 eura, kako je ranije zahtjevao, već zbog toga što se obratila policiji i sudstvu sada treba da mu plati 15.000 eura.

Osnovni sud u Nikšiću 11.04.2022. odbija žalbu Ratkovićevog branioca protiv rjšenja sudije za istragu o određivanju pritvora.

ODT Nikšić 12.04.2022. sastavlja zapisnik o saslušanju Ane Popović.

ODT Nikšić 13. 04. 2022. Osnovnom sudu u Nikšiću upućuje Optužni predlog protiv Vladimira Ratkovića u kome se traži da mu se produži pritvor, Osnovni sud u Nikšiću usvaja ovaj predlog. Na njega se 20.04.2022. Višem sudu u Podgorici žali Ratkovićev branilac. Viši sud 06.05.2022. odbija žalbu kao neosnovanu.

Osnovni sud u Nikšiću, sudija Mirko Kojović, je 26.04.2022. Ratkovića proglasio krivim za krivično djelo proganjanja i izrekao mu kaznu zatvora od tri mjeseca.

ODT Nikšić se, 30.05.2022, žalio na ovu presudu i od Višeg suda traži da se okrivljeni osudi na kaznu zatvora u dužem trajanju.

Viši sud je, 29.06.2022, odbio kao neosnovanu žalbu ODT Nikšić i potvrdio presudu Osnovnog suda u Nikšiću.

Zaključak

Tek nakon skoro dva mjeseca od upućenih prijetnji policija je obavila razgovor sa osumnjičenim. Prema dostupnoj dokumentaciji taj razgovor nije urodio konkretnim potezima nadležnih, nego je tek nakon što je osumnjičeni sam pozvao policijskog službenika i ponovio ucjenu sve rezultiralo krivičnom prijavom. Tužilaštvo je u kratkom roku uspjelo da za okrivljenog dobije osuđujuću presudu.

Dokumentacija

Krivična prijava, CB Nikšić, br. KU 97, 06.04.2022.

Izveštaj (kao dopuna krivične prijave). Br KU 97, 7.04.2022.

Potvrda o privremeno oduzetim predmetima, CB Nikšić, 06.04.2022.

Službena zabilješka, CB Nikšić, 07.04.2022.

Službena zabilješka, Uprava policije, br. KU 9706.04.2022.

Službena zabilješka, CB Nikšić, KU 97, 06.04.2022.

Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, Sektor za borbu protiv kriminala Podgorica, KU 97, 22.03.2022.

Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, CB Nikšić, KU 97, 06.04.2022.

Prijava, CB Podgorica, 25.01.2022.

Prijava, CB Podgorica, 28.01.2022.

Prijava, CB Podgorica, 27.01.2022.

Prijava, CB Podgorica, 28.01.2022.

Uručenje poziva, CB Nikšić, 17.03.2022.

Dostavnica, br. 97/02, 17.03.2022.

Službena zabilješka, CB Podgorica, 97, 28.01.2022.

Fotografije prepiske i prijetnji sa društvene mreže Instagram

ODT Nikšić, Zahtjev za dostavljanje izvoda iz krivične evidencije, Kt. Br. 109/22, 07.04.2022.

ODT Nikšić, Izvod iz registra kaznenih evidencija Ministarstva pravde

ODT Nikšić, Zapisnik, Kt. Br. 109/22, 07.04.2022.

ODT Nikšić, Rješenje, Kt. Br. 109/22, 07.04.2022.

ODT Nikšić, Rješenje, Kt. Br. 109/22, 07.04.2022.

ODT Nikšić, Predlog za određivanje pritvora, Kt. Br. 109/22, 08.04.2022.

Osnovni sud Nikšić, Rješenje, Kri. Br. 42/2022, 08.04.2022.
ODT Nikšić, Zapisnik, Kt. Br. 109/22, 07.04.2022.
Osnovni sud Nikšić, Rješenje, Kri. Br. 108.22, 11.04.2022.
ODT Nikšić, Zapisnik, Kt. Br. 109/22, 12.04.2022.
ODT Nikšić, Optužni predlog, Kt. Br. 109/22, 13.04.2022.
Viši sud, Rješenje, Kvž.br.250/22, 14.04.2022.
Osnovni sud Nikšić, Rješenje, k.br.106/22, 26.04.2022.
Osnovni sud Nikšić, Rješenje, k.br.112/22, 14.04.2022.
Osnovni sud Nikšić, Zapisnik o glavnom pretresu, K.br.106/22, 26.04.2022.
ODT Nikšić, Žalba, Kt.br. 109/22, 30.05.2022.
Viši sud, Rješenje, Kž.br. 385/22, 01.06.2022.
Osnovni sud Nikšić, Presuda, K.br.106/22, 26.04.2022.
Viši sud, Presuda, Kž.br. 483/2022, 29.06.2022.

5. Dopuna izvještaja povodom slučaja izazivanja opšte opasnosti počinjenog na štetu redakcije ND Vijesti 26.12.2013.

Na redakciju ND Vijesti 26.12.2013. u 23:40 h od strane NN počinioca postavljena je i aktivirana eksplozivna naprava, usljed čega je došlo do većeg oštećenja na zgradi i unutar prostorija redakcije.

Sljedećeg dana, službenici Jedinice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata izuzeli su video zapise sa objekata koji se nalaze u blizini ND Vijesti. U Službenoj zabilješci, od 27.12.2013, navodi se da je izuzet video materijal sa sljedećih objekata: Pošta CG i Mil Pop sa Bulevara S. P. Cetinjskog, kazino Volkano, kafe Unico – Ulica Ivana Vujoševića, kao i prodavnica Bonela Bulevar Revolucije. Video zapisi su izuzeti po nalogu ZODT i proslijeđeni su na dalju analizu Jedinici kriminalističke policije za suzbijanje požara, eksplozija i havarija.

Zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Podgorici 27.12.2013. donosi naredbu u kojoj nalaže vještačenje dostavljenog dokaznog materijala. Forenzički centar 30.12.2013. u hemijskom vještačenju potvrđuje prisustvo eksplozivne komponente trinitrotoulena (TNT) u dostavljenom dokaznom materijalu izuzetom iz centra eksplozije, sa okvira prozora suterena, šutu iz centra eksplozije i šutu pronađenom u prostoriji magacina. Forenzičkom centru je dostavljen suvi i acetonski bris izuzet pamučnom vatom sa šaka Boška Krstovića.

U mišljenju Forenzičkog centra, od 30. 12. 2013, se navodi da je u dokaznom materijalu dokazano prisustvo eksplozivne komponente trinitrotoluena (TNT), koji spada u grupu eksplozivnih komponenti odličnih minsko eksplozivnih i hemijskih osobina.

Pregledom šuta iz podrumskog dijela zgrade Vijesti pronađena su vlakna nalik sporogorećem štapinu. Forenzički centar u analizi ovog materijala, 30.12.2013, zaključuje da je utvrđeno prisustvo TNT i ostataka vlakana od sporogorećeg štapina tako da je predmetna eksplozija nastala kao posljedica aktiviranja improvizovane naprave sredstvima za štapinski način aktiviranja.

Izveštaj Forenzičkog centra, od 31.12.2013, pokazuje da je, na za analizu dostavljenom vozilu Opel Tigra, dokazano prisustvo TNT na unutrašnjoj ručici za otvaranje vozačevih vrata, spoljašnjoj i unutrašnjoj ručici za otvaranje suvozačevih vrata.

Dana 28. i 29. 12. 2013. poligrafski su ispitani – B. K, M. M, M. V, I. N. i H. Š. Dana 23.01.2014. na poligrafu je ispitivan V. R. Dana 07.02.2014. izvršena su poligrafska ispitivanja M. M. i V. K.

CB Podgorica 13.02.2014. donosi plan o izvršenju naredbe Osnovnog suda u Podgorici o pretresu stanova i drugih prostorija za lica – Luka Milić, M.Š, M.Š, Marko Šofranac, Draga Miličković (baba Marka Šofranca) i Jovane Ubović. Dana 13.02.2014. D. M. i N. V. poligrafski su ispitani.

U Forenzički centar 20.02.2014. analizira 14 komada odjeće izuzetih iz prodične kuće Nemanje Vukmirovića, i samo na plavim patikama marke Nike registruje TNT.

U rezultatima hemijske analize tri komada odjeće, izuzetih pretresom kuće koju koristi M.Š, Forenzički centar 24.02.2014. zaključuje da je dokazano prisustvo TNT na površini i desnom donjem džepu jakne „dsquared2“, kao i na površini, desnom i lijevom džepu trenerke Adidas.

Sljedećeg dana, 25.02.2014, Forenzički centar nakon hemijske analize 24 komada odjeće iz stana Marka Šofranca, nalazi da 11 komada sadrži TNT.

Dana, 26.02.2014, Forenzički centar donosi rezultate balističke analize automatske i lovačke puške iz kuće Drage Miličković. Zaključuju da je iz analiziranog oružja pucano, ali da nijesu pronađene karakteristike čaura i projektila iz ovog oružja koje bi bile podudarne sa onima iz nerasvjetljenih krivičnih djela.

Po naredbi ODT Podgorica Forenzički centar je vršio DNK vještačenje automatske puške kalašnjikov, 27 patrona lovačke puške, 1 patron za lovačku pušku i 6 metaka, 1 okvir za automatsku pušku sa 17 metaka, 1 lovačke puške, 1 smotuljak izgleda detonatorskog štapina, 3 rukavice rasparane, jednog rendgenskog snimka, jedne PVC kese, jedne platnene maramice i 24 metka. Potrebno je dobijene DNK profile uporediti sa DNK profilima Marka Šofranca i Stanislave Šofranac. U mišljenju Forenzičkog centra od 27.02.2014. navodi se da DNK rezultat daje ekstremno jaku podršku hipotezi da se na Kalašnjikovu nalazi biološki materijal Marka Šofranca. Njegov biološki materijal pronađen je i na okviru automatske puške. Biološki materijal Stanislave Šofranac nađen je na plavoj rukavici i platnenoj maramici.

Forenzički centar 06.03.2014. potvrđuje da je dokazni materijal koji je nađen prilikom pretresa kuće Drage Miličković sporogoreći štapin u ispravnom stanju.

Krivična prijava CB Podgorica – Stanica kriminalističke policije za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata, 27.12.2013. Osnovnom državnom tužiocu u Podgorici dostavlja krivičnu prijavu protiv NN izvršioca KD izazivanja opšte opasnosti u sticanju sa KD nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materijala na štetu redakcije Vijesti.

U prijavi se navodi da je policija konstatovala da je NN izvršilac ili više njih postavilo i aktiviralo improvizovanu eksplozivnu napravu na spoljašnjoj jedinici klima uređaja koji se nalazio pričvršćen na spoljni zid zgrade Vijesti, sa zapadne strane zgrade okrenut prema Pobjedi.

„Usljed dejstva eksplozivne naprave u potpunosti je uništena spoljašnja jedinica klima uređaja, prozori na prostoriji Skladišta i ITT sobe ili kompjuterske sobe, koja se nalazi u suterenu zgrade, nastala su oštećena i na uređajima koji su se nalazili u navedenim prostorijama. Usljed dejstva eksplozivne naprave popucala su stakla na prozoru kancelarije Glavnog i odgovornog urednika... nastala su oštećenja u vidu loma stakla na prostoriji kancelarije vikend izdanja i lektora“.

U Izvještaju o kriminalističko tehničkom pregledu lica mjesta, od 26.12.2013, navodi se da su izuzeti tragovi iz centra eksplozije, šut od rasutog materijala, nosač klime, okvir od prozora, u prostorijama CB Podgorica od Boška Krstovića sa šaka je izuzet bris kao i DNK bris iz usne duplje.

Nakon Nove godine, 15.01.2014. CB Nikšić sačinjava zapisnik o obavještenju prikupljenom od Radomana Petrušića. On negira da je učestvovao u bacanju eksplozije i ističe da je tog dana bio u Nikšiću.

CB Podgorica 13.02.2014. sačinjava zapisnik o obavještenju prikupljenom od Nemanje Vukmirovića koji negira da ima bilo kakve veze sa eksplozijom, te da policija možda nešto provjerava njegovog brata kao nekog ko je možda umješšan ali da on ne vjeruje u to.

CB Podgorica 14.02.2014. prikuplja obavještenje od Marka Šofranca koji kaže da nema nikakve veze sa eksplozijom na zgradu Vijesti.

CB Podgorica 08.03.2014. Osnovnom državnom tužiocu u Podgorici predaje dopunu krivične prijave uz nove činjenice – protiv Marka Šofranca (na izdržavanju zatvorske kazne u ZIKS-u) i Nemanje Vukmirovića (lišen slobode 08.03.2014). U Krivičnoj prijavi se navodi da su izuzeti snimci sa sigurnosnih kamera sa objekata: ND Vijesti, Pobjeda, banke Societe Generale Montenegro, kafe bar Unico, Erste Banke, Pošte CG, restorana Anovi, kazina Volcano, prodavnice Maxi, butika Hit, objekta Mil Pop, marketa Martinović, mesare Vulaš, objekta Telenor, objekta Crnogorski Telekom. Navodi se da su izvršioci snimljeni sigurnosnim kamerama sa zgrade Dnevnog lista Pobjeda „kako dolaze na lice mjesta, postavljaju improvizovanu eksplozivnu napravu i udaljavaju se sa lica mjesta“.

„Postoji osnovana sumnja da su prijavljeni Marko Šofranac i Nemanja Vukmirović, počinili krivično djelo koje im se stavlja na teret na način što su dana 26.12.2013. između 23,30 i 23,45 došli trotoarom, prešli pješački prelaz, tj. Bulevar Revolucije i upućujući se ulicom Dragana Radulovića koja se nalazi između objekata Vijesti i Pobjeda nakon čega obojica prilaze zgradi ND Vijesti kojom prilikom drugoprijavljeni Vukmirović koji je bio odjeven u jakni, postavlja prethodno pripremljenu improvizovanu eksplozivnu napravu i aktivira je, na način što je zapalio sporogoreći štapin, dok se u njegovoj neposrednoj blizini nalazio prvoprijavljeni Šofranac Marko. Odmah nakon postavljanja improvizovane eksplozivne naprave, prijavljeni se trčećim korakom udaljavaju sa lica mjesta, tj. u pravcu UO Unica. Nakon više od jednog minuta dolazi do aktiviranja eksplozivne naprave. Dolazak na lice mjesta i odlazak prijavljenih zabilježile su sigurnosne kamere koje su instalirane na objektu DL Pobjeda“.

Navodi se da je u odjevnim predmetima Marka Šofranca koji su vještačeni nađeni tragovi eksplozivnih materija i na automatskoj pušci koja je nađena u stanu Šofrančeve majke nađeni su njegovi DNK tragovi.

Nakon pretresa stana Nemanje Vukmirovića u oduzetim stvarima nađeno je prisustvo TNT-a na patikama, kao i u vozilu renault senic i peugeot 307.

U Krivičnoj prijavi se tvrdi da je analizom baznog saobraćaja prvookrivljeni Šofranac imao u kritično vrijeme više telefonskih komunikacija sa više lica sa bazne stanice koja pokriva područje oko UO Maša.

Najinteresantnija izdvojena komunikacija je sa Vukmirovićem, piše u Krivičnoj prijavi.

Osnovno državno tužilaštvo Podgorica zamjenik tužioca Saša Čađenović, je 11.04.2014. Osnovnom sudu Podgorica podnijelo Optužni predlog protiv Šofranca i Vukmirovića.

Osnovni sud u Podgorici, sudija Nenad Vujanović, je 18.05.2015, donio presudu kojom se Šofranac i Vukmirović oslobađaju optužbe.

ODT Podgorica, 26.06.2015, Višem sudu ulaže žalbu protiv presude Osnovnog suda.

Viši sud usvaja žalbu ODT Podgorica, ukida presudu Osnovnog suda i predmet vraća na ponovno suđenje.

Osnovni sud u Podgorici, sudija Nenad Vujanović je 11.02.2016, ponovo donio presudu kojom se Marko Šofranac i Nemanja Vukmirović, oslobađaju optužbe.

ODT Podgorica žalilo se Višem sudu na ovu presudu 23. februara 2016.

Viši sud u Podgorici, 12.05.2016, odbija kao neosnovanu žalbu ODT Podgorica i potvrđuje presudu Osnovnog suda Pogorica.

Zaključak

Na osnovu Komisiji dostupne dokumentacije, osumnjičeni Šofranac i Vukmirović saslušani su tek dva mjeseca od eksplozije. Pored dvojice osumnjičenih, tragovi TNT nađeni su i na odjeći još jednog lica, ali u spisima predmeta ne navodi se da je on saslušan.

Sud je dvojicu osumnjičenih oslobodio. Međutim, ovaj slučaj je do danas nerasvjetljen, a Komisija nije u saznanju da li su policija i tužilaštvo preduzimali radnje u vezi sa njegovim rasvjetljavanjem i da li imaju neke druge indicije i tragove.

Dokumentacija

I Krivična prijava protiv NN lica Dopis ODT KU br. 1042/2013 od 27.12.2013.

Fotodokumentacija br. 64-28-244-1176/2460 od 26.12.2013.

Krim. tehnički predmet lica mjesta br. KU 2460/2013

Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina x 3

Službena zabilješka za iniciranje naredbe za vještačenje tragova i briseva izuzetih sa lica mjesta br. 1042/2013 od 27.12.2013.

II Izvještaj kao dopuna krivične prijave br. 1042/2013 od 08.03.2014. Službena zabilješka o lišenju slobode Vukmirović Nemanje

III Ostala dokumentacija

Službena zabilješka u vezi postavljanja i aktiviranja eksplozivne naprave na redakciju ND Vijesti, br. 64-22/23 od 27.12.2013.

Fotodokumentacija povodom izvršenog pretresa stana br. 64-28-244-200/456 od 13.02.2014.

Fotodokumentacija br. 64-28-244-209/465 od 14.02.2014.

Fotodokumentacija br. 64- 28-244-361/719 od 10.03.2014.

Izvještaj br. 240/14-228/1 od 09.01.2014.

Izvještaj br. 240/14-8554/1 od 19.02.2014.

Izvještaj br. 240/14-7438 od 13.02.2014.

Izvještaj br. 240/14-3921/1 od 27.01.2014.

Plan mjera i aktivnosti u vezi naredbe za pretres br. 64-01-051/14-3206/1 od 14.02.2014.

Izvještaj o PEH analizi 61-244/14-2-403 od 06.03.2014.

Izveštaj o balističkoj analizi 61-244/14-2-402 od 26.02.2014.

Izveštaj o DNK vještačenju 61-244/14-2-401 od 27.02.2014.

Izveštaj o hemijskoj analizi 61-244/14-2-399 od 25.02.2014.

Izveštaj o hemijskoj analizi 61-244/14-2-400 od 24.02.2014.

Izveštaj o hemijskoj analizi 61-244/14-2-404 od 20.02.2014.

Izveštaj o hemijskoj analizi 61-244/14-2-67 od 23.01.2014.

Izveštaj o hemijskom vještačenju 61-244/13-2-3887 od 30.12.2013.

Izveštaj o hemijskom vještačenju 61-244/13-2-3887 od 31.12.2013.

Izveštaj o PEH analizi 61-244/13-2-3890-1 od 30.12.2013.

Izveštaj o hemijskoj analizi 61-244/13-2-3887 od 28.12.2013.

Izveštaj o hemijskom vještačenju 61-244/13-2-3887/2 od 27.12.2013.

Sudski vještak iz oblasti zaštite od požara, eksplozija i eksplozivnih sredstava, Nalaz i mišljenje, ktn. Br. 376/13, 28.12.2013.

Forenzički centar, Izveštaj o hemijskom vještačenju, 3887/13, 30.12.2013.

Forenzički centar, Izveštaj o vještačenju, 3890/13, 30.12.2013.

Analiza komunikacija, Analiza 006, 07.02.2014.

CB Podgorica, Dokumentacija, 64-28-244-200/456, 13. 02. 2014.

Osnovni sud Podgorica, Naredba, kri.br. 79/14-3, 13. 02. 2014.

Osnovni sud Podgorica, Naredba, kri.br. 79/14-4, 13. 02. 2014.

Forenzički centar, Izveštaj 404/14, 25.02.2014.

Forenzički centar, Izveštaj 399/14, 25.02.2014.

Forenzički centar, Izveštaj 495/14, 28.02.2014.

Forenzički centar, Dokumentacija, 401/14, 25.02.2014.

Forenzički centar, Izveštaj o balističkom vještačenju, 402-1/14, 26.02.2014.

Forenzički centar, Izveštaj o daktiloskopskom vještačenju, 490/14, 26.02.2014.

Forenzički centar, Izveštaj o DNK vještačenju, 401/14, 27.02.2014.

Forenzički centar, Izveštaj o vještačenju, 403/14, 06.03.2014.

ODT Podgorica, Zapisnik o saslušanju osumnjičenog, kt.br.270/14, 08.03.2014.

ODT Podgorica, Zapisnik o saslušanju osumnjičenog, kt.br.270/14, 09.03.2014.

Sudski vještak iz oblasti zaštite od požara, eksplozija i eksplozivnih sredstava, Nalaz i mišljenje, kt.br. 270/14, 14.03.2014.

Forenzički centar, Izveštaj o DNK vještačenju, 398/14, 14.03.2014.

ODT Podgorica – Osnovnim sudu, Žalba, kt. Br. 270/14, 11.04.2014.

Izveštaj od DNK vještačenju, 3624/14, 09.02.2015.

Ljekar obducent i vještak, Nalaz, k. br. 255/14, 11.02.2015.

ODT Podgorica, Zapisnik o uviđaju, kt. br. 376/13, 27.12.2013.

ODT Podgorica, Završna riječ, kt. br. 270/14, 11. 05.2015.

ODT Podgorica, Zapisnik o saslušanju osumnjičenog, kt. br. 270/14, 09. 03.2014.

Osnovni sud Podgorica, Rješenje, kv.br. 217/14, 12.03.2014.

Osnovni sud Podgorica, Rješenje, krl.br. 2110/14, 13.03.2014.

ODT Podgorica, Zapisnik o saslušanju osumnjičenog, kt. br. 270/14, 08. 04.2014.

Sudski vještak iz oblasti mašinske i saobraćajne struke, Nalaz i mišljenje vještaka, kt. 270/14, 23.04.2015.

ODT Podgorica, Završna riječ, kt. Br. 270/14, 11.05.2015.

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 02.07.2014.

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 29.09.2014.

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 07.11.2014

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 28.11.2014.

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 22.12.2014.

Forenzički centar, Izveštaj od DNK vještačenju, 3624/14, 09.02.2015.

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 02.03.2015.

Osnovni sud Podgorica, Naredba, k. br. 255/14, 03.03.2015.

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 03.04.2015.

Osnovni sud Podgorica, Zapisnik o glavnom pretresu, K. Br. 255/14, 08.05.2015.

Osnovni sud Podgorica, k. br. 255/14, Presuda, 18.05.2015.

Osnovni sud za Viši sud, Odgovor na žalbu, k.br.255/14, 18.06.2015.

ODT Podgorica Osnovnom sudu, Žalba, kt. Br. 26.06.2015.

Viši sud Podgorica, Rješenje, kž.br. 1041/15, 22.10.2015.

Osnovni sud Podgorica, Presuda, K. br. 825/15, 11.02.2016.

Osnovni sud za Viši sud, Odgovor na žalbu, k. br. 825/15, 11.02.2016.

ODT Podgorica Osnovnom sudu, Žalba, kt.br. 270/14, 23.02.2016.

Viši sud Podgorica, Presuda, kž.br. 472/16, 12.05.2016.

Osnovni sud Podgorica, Rješenje, K. Br. 825/15, 20.09.2016.

Osnovni sud Podgorica, Rješenje, K. Br. 825/15, 21.09.2016.

Osnovni sud Podgorica, Rješenje, K. Br. 773/16, 04.10.2016.

IV Analiza Uputstva za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara | napada na imovinu medija Tu broj 162/24, od 22.03.2024. godine Vrhovnog državnog tužioca Milorada Markovića

Vrhovno državno tužilaštvo usvojilo je sve opšte preporuke koje je Komisija ovog saziva dala tom državnom organu, što se dešava prvi put od 2013. godine, kada je Komisija formirana.

Vrhovni državni tužilac dao je obavezno uputstvo rukovodiocima državnih tužilaštava i državnim tužiocima u vezi sa intenziviranjem istraga napada na novinare, dajući detaljne instrukcije za poboljšanje nekih elemenata istraga, stvarajući preduslove za utvrđivanje odgovornosti za istrage koje dugo traju ili su nedjelotvorne, kao i za bolju saradnju sa Komisijom, uključujući i obavezu tužilaštava da u roku od sedam dana dostave VDT-u odgovore na preporuke Komisije.

“Shodno ovlašćenjima propisanim odredbom člana 131 Zakona o Državnom tužilaštvu, obavezuju se rukovodioci državnih tužilaštava da hitno intenziviraju rad u predmetima formiranim povodom napada na novinare i imovinu medija, te da rukovodioci državnih tužilaštava i državni tužioci postupaju u skladu sa ovim uputstvom.

Radi postizanja zakonitosti, djelotvornosti i jednoobraznosti u postupanju državnih tužilaštava u predmetima krivičnih djela kojima je ugrožena bezbjednost novinara i imovina medija, nakon detaljne analize dosadašnje prakse u tim predmetima, a posebno imajući u vidu preporuku CM/Rec(2016)4 o zaštiti novinarstva i sigurnosti novinara i ostalih medijskih aktera koju je usvojio Komitet ministara Vijeća Evrope, koja predstavlja međunarodni instrument koji daje detaljne smjernice za postupanje u oblastima sprječavanja, zaštite, krivičnog gonjenja, unaprjeđenja informisanja, obrazovanja i podizanja nivoa svijesti, sa ciljem da se obezbjedi djelotvorna zaštita novinarstva i sigurnost novinara i ostalih medijskih aktera, dajem uputstvo za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija, sa sljedećim smjericama”, stoji u Uputstvu za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija Tu broj 162/24, od 22.03.2024. godine, koje je Komisiji dostavljeno istog dana.

Komisija daje u nastavku uporedni pregled svojih preporuka i stavki obaveznog uputstva VDT-a.

1.

Preporuka:

- Komisija preporučuje rukovodiocima nadležnih državnih tužilaštava da izvrše uvid u sve predmete napada na novinare i imovinu medija u kojima istraga dugo traje ili je nedjelotvorna i po potrebi daju obavezujuća uputstva postupajućim tužiocima i/ili rukovodiocima državnih tužilaštava u skladu sa zakonom, kako bi se istrage koje dugo traju ili su nedjelotvorne pokrenule sa mrtve tačke.
- Komisija preporučuje da vrhovni državni tužilac i rukovodioci nadležnih Viših državnih tužilaštava razmotre i mogućnost da pojedine predmete u kojima istraga dugo traje ili je nedjelotvorna, povjere drugim tužiocima u tom tužilaštvu ili drugim državnim tužilaštvima u skladu sa zakonom.

Obavezno uputstvo:

Rukovodioci su dužni da u predmetima u kojima izviđaji/istrage neopravdano dugo traju, odnosno u predmetima u kojima državni tužioci u zakonom predviđenim rokovima ne preduzimaju potrebne radnje u cilju donošenja odluke, daju pisana obavezujuća uputstva i preduzmu druge radnje u skladu sa zakonom.

Komentar:

Zakonom o državnom tužilaštvu predviđeno je da rukovodilac državnog tužilaštva oduzima dodijeljeni predmet državnom tužiocu ako se utvrdi da neopravdano ne postupa u predmetu.

2.

Preporuke:

- Komisija preporučuje Vrhovnom državnom tužilaštvu i nadležnim Višim tužilaštvima da izvrše neposredan nadzor nad svim predmetima napada na novinare i imovinu medija, i ako u istragama koje dugo traju ili su nedjelotvorne utvrde da za to postoji osnovana sumnja, u skladu sa zakonom podnesu predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti Tužilačkom savjetu, ili utvrde da li je bilo propusta u postupanju nadležnih državnih tužilaca.

- Komisija podsjeća na svoju preporuku iz prethodnog izvještaja da nadležna tužilaštva preispitaju sve istrage koje dugo traju ili su nedjelotvorne, uključujući istragu ubistva Duška Jovanovića, iskoriste sve zakonske mogućnosti (obavezujuća uputstva, oduzimanje predmeta i davanje u rad drugom tužiocu/tužilaštvu itd.) i da nadležna tužilaštva i policija utvrde odgovornost za odugovlačenje i nedjelotvornost takvih istraga.

Obavezno uputstvo:

Rukovodioci su dužni da u predmetima u kojima je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja zatraže od državnih tužilaca detaljno izjašnjenje o razlozima zbog kojih je nastupila zastarjelost i o tome će obavijestiti Vrhovnog državnog tužioca.

Komentar:

Zakonom o državnom tužilaštvu predviđen je teži disciplinski prekršaj državnog tužioca ako bez opravdanog razloga ne postupa u predmetima u zakonom propisanim rokovima, a usljed toga nastupi zastarjelost, nemogućnost vođenja postupka i druge posljedice propisane zakonom.

3.

Preporuke:

- Komisija je u nekoliko pojedinačnih izvještaja do sada **utvrdila** da su pojedini tužioci u istragama, koje su nedjelotvorne i dugo traju, u više navrata slala policiji uopštene naloge da preduzmu mjere i radnje na identifikovanju počilaca krivičnih djela i prikupljanje dokaza u vezi sa napadima na novinare, kao i više urgencija sa istovjetnim uopštenim nalogima obično nakon nekoliko mjeseci. Policija je uopšteno odgovarala da preduzima mjere i radnje i prikuplja dokaze a na neke urgencije uopšte nije odgovarala.

- Komisija **konstatuje** da se ovakvim dopisima ne doprinosi napretku u ovakvim istragama, već samo ostavlja pogrešan utisak da se one kako-tako vode.

- Komisija **preporučuje** Vrhovnom državnom tužilaštvu da preporuči/naloži rukovodiocima državnih tužilaštava da u okviru svojih zakonskih nadležnosti preporuče/obavežu državne tužioce da prilikom davanja ovakvih naloga policiji preporuče/nalože preduzimanje konkretnih mjera i radnji i tako aktivno učestvuju u istragama, kao i da zahtijevaju od policije da im detaljno i precizno odgovore koje su mjere i radnje preduzeli i koji su dokazi prikupljeni po tim nalogima tužilaca.

Obavezno uputstvo:

Da se u predmetima koji su formirani protiv NN učinilaca („KTN“) ovlašćenim policijskim službenicima daju nalozi za preduzimanje konkretnih mjera i radnji, na koji način bi se obezbijedilo aktivno učešće državnih tužilaca u izviđajima/istragama i da zahtijevaju od policije detaljne i precizne odgovore o tome koje su mjere i radnje preduzeli i koji su dokazi prikupljeni po datim nalogima.

4.

Preporuke:

Komisija je u nekoliko pojedinačnih slučajeva utvrdila da u spisima u svom posjedu nema tragova da su policija i tužilaštva provjeravala da li je motiv napada na novinare njihov rad, priča koju su objavili ili koju su namjeravali da objave. U nekoliko slučajeva, tužioci nisu izlazili na uviđaj, već su za to ovlastili policiju. Takođe u nekoliko slučajeva, Komisija je utvrdila da ni tužilaštvo nije podnosilo prekršajne prijave, nakon što je utvrđeno da ne postoji krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti, ili su to podnosili kada je vođenje prekršajnog postupka bilo zastarelo, jer je prošlo dosta vremena od napada na novinare.

Obavezno uputstvo:

Da (državni tužioci) bez odlaganja, nakon dodijeljenog predmeta u rad, preuzmu sve mjere i radnje u skladu sa zakonom, koje obuhvataju i pozivanje oštećenog da pristupi u tužilaštvo radi davanja dodatnih informacija u vezi sa predmetnim događajem, sa ciljem utvrđivanja povezanosti napada na novinare i imovinu medija, sa njihovim profesionalnim radom, pri čemu će se posebno imati u vidu tekstovi/reportaže koje su novinari objavili prije napada;

- Da u slučaju napada na novinare i imovinu medija državni tužioci izađu na lice mjesta i neposredno rukovode uviđajem;

- Da (državni tužioci) u vezi sa svim događajima i krivičnim prijavama iz dežurstva formiraju predmet, te da u slučaju donošenja rješenja o odbacivanju krivične prijave, podnesu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, ukoliko se u radnjama prijavljenog stiču obilježja bića prekršaja, vodeći računa o rokovima zastare;

5.

Preporuke:

VDT je na osnovu detalja iz pojedinačnih slučajeva o saradnji tužilaca sa oštećenima i nepozivanja napadnutih novinara da prisustvuju radnjama tužilaštva na šta po zakonu imaju pravo, kao i dugom trajanju istraga napada izvršenih putem društvenih mreža dao i sljedeće instrukcije državnim tužiocima:

Obavezno uputstvo:

- Da u toku trajanja postupka aktivno sarađuju sa oštećenima i uredno ih obavještavaju o svim preduzetim radnjama;

- Da kada je krivično djelo u vezi napada na novinare ili imovinu medija učinjeno putem interneta, u najkraćem roku, kada za to postoji potreba, zatraže putem međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, pribavljanje neophodnih podataka za vođenje krivičnog postupka, dok će se u hitnim slučajevima, ako postoji uzajamnost, zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć dostaviti i posredstvom Nacionalnog centralnog biroa INTERPOL-a;

6.

Preporuke:

- Komisija preporučuje Vrhovnom državnom tužilaštvu, da prikupi podatke o slučajevima napada na novinare i medije koji se ne nalaze u tabeli tužilaštva, a koje Komisija ima u svojoj evidenciji, i uvrsti ih u svoju tabelu prilikom sljedećeg ažuriranja.

- Komisija preporučuje Vrhovnom državnom tužilaštvu da Komisiji dostavi posljednju verziju „posebne tabele bilansa ostvarenih rezultata u kojoj su sadržani svi predmeti formirani povodom napada na novinare i njihovu imovinu i u kojoj su opisane relevantne dokazne radnje sprovedene od strane tužioca u pojedinačnim predmetima”, kao i da ažuriranu tabelu, ako se i dalje vodi, kontinuirano dostavlja Komisiji.

- Komisija preporučuje da Vrhovno državno tužilaštvo, pri sljedećem ažuriranju tabele napada na novinare i medije, unese sve nedostajuće podatke o napadima, uključujući datume napada, podnošenja optužnih predloga/zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, konačnih izjašnjenja/obavještenja tužilaca itd.

Obavezno uputstvo:

- Podaci o predmetima koji su formirani povodom prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija, statistički se prikazuju kroz poseban obrazac, koji je sastavni dio ovog uputstva. Obrazac treba da sadrži poslovnu oznaku predmeta, podatke o oštećenom, podatke o mediju u kojem je angažovan, krivičnom djelu, vremenu i mjestu izvršenja krivičnog djela, preduzetim radnjama i donijetim tužilačkim i sudskim odlukama, uključujući i odluke suda za prekršaje. Rukovodilac državnog tužilaštva je odgovoran za tačnost podataka sadržanih u obrascu.

- Rukovodioci su dužni da dostavljaju Vrhovnom državnom tužilaštvu kvartalne izvještaje sa ažuriranim podacima, zaključno sa 15-im danom u posljednjem mjesecu kvartala, za koji se dostavlja izvještaj.

- Rukovodioci su dužni da u tužilaštvu odrede kontakt osobu koja će biti zadužena da prikuplja podatke, prati kretanje predmeta, te o tome blagovremeno obavještava rukovodioca kao odgovornog za tačnost dostavljenih podataka. Kontakt osoba će ujedno biti odgovorna za saradnju sa koordinatorom, kojeg odredi Vrhovni državni tužilac, a za potrebe izrade izvještaja i saradnje sa Komisijom.

- Rukovodilac će obezbijediti uslove za kontinuiranu edukaciju kontakt osoba na teme koje se tiču standarda u postupanjima u predmetima napada na novinare i imovinu medija. Kontakt osobe su dužne pohađati najmanje jednu obuku u ovoj oblasti, a koju mogu i sami predložiti.

- Rukovodioci su dužni da u roku od 7 dana od dana dostavljanja izvještaja o radu Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i

napada na imovinu medija, sačine informaciju sa komentarima na date preporuke i istu dostave Vrhovnom državnom tužilaštvu.

Vrhovni državni tužilac određuje koordinatora za praćenje primjene Uputstva, izradu izvještaja i saradnju sa Komisijom za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, koji je dužan da obavještava Vrhovnog državnog tužioca o prethodno navedenom, a posebno o preporukama Komisije i odgovorima državnih tužilastava na preporuke, koje su date od strane Komisije.

Komentar:

Komisija nije u saznanju da je ikada od njenog osnivanja, do sada na ovako detaljan način i suštinski definisano, neki VDT dao doprinos saradnji sa Komisijom. Komisija se nada da će se ovim uputstvom i njegovom dosljednom primjenom, saradnja sa državnim tužilaštvom značajno unaprijediti i time opravdati svrha postojanja Komisije.

7.

Preporuka:

Komisija preporučuje da se svi osumnjičeni i svi svjedoci ili građani koji se ispituju u vezi postojanja sumnji u izvršenje krivičnih djela i prekršaja učinjenih na štetu novinara, medija i njihove imovine, obavezno snimaju audio ili i audio-vizuelno u svim fazama postupka uključujući tu i izviđaj i saslušanja od strane policije i tužilaštva prilikom davanja izjava, postavljanja pitanja od strane službenih lica i davanja odgovora.

Komentar:

U obaveznom uputstvu VDT-a nije tretirana ova preporuka Komisije. Od predstavnika državnih organa, članova Komisije, Komisija je obaviještena da, osim u Specijalnom tužilaštvu nedostaju tehnička sredstva za ispunjavanje ove preporuke Komisije.

Komisija nije u saznanju da je Vrhovno državno tužilaštvo reagovalo na dvije pojedinačne preporuke Komisije: da VDT od Specijalnog državnog tužilaštva pribavi spise predmeta u kojem je ispitivano „postojanje krivične odgovornosti nadležnih tužilaca i službenika“ u slučaju napada na Tufika Softića i dostavi ih Komisiji, kao ni da naloži Specijalnom državnom tužilaštvu da Komisiji dostavi spise predmeta napada na Oliveru Lakić u maju 2018. godine.

V Izjašnjenja Komisije u odnosu na komentare/izvještaje državnih tužilaštava u odnosu na preporuke u pojedinačnim slučajevima sadržane u III, IV, V i VI izvještaju Komisije

1. Izjašnjenje na izvještaj Višeg državnog tužilaštva u Podgorici na preporuke Komisije u slučaju ubistva glavnog i odgovornog urednika ND „Dan“ Duška Jovanovića

Djelimičnim Izvještajem o radu policije i tužilaštva u predmetu ubistva Duška Jovanovića - glavnog i odgovornog urednika dnevnog lista Dan, za period od 23.06.2022. godine do 05.12.2022. godine - Komisija je sačinila i usvojila sljedeće:

Preporuke:

1. Saslušati u svojstvu svjedoka Ivana Đukića na okolnosti njegovog razgovora sa licem koje je dovezlo vozilo golf III kod Uroša Marčetića radi zatamnjenja stakala, a posebno o tome da li možda poznaje navedeno lice, uz ponudu za poligrafsko testiranje.
2. Ponovo saslušati u svojstvu svjedoka Veselina Vučeljica i Uroša Marčetića i na osnovu njihovih iskaza i to ranijih datih na zapisnik i novih dobijenih ponovnim saslušanjem sačiniti fotorobot pomenutog lica koje je kupilo vozilo kod Vučeljica i dovezlo ga na zatamnjenje stakala kod Marčetića i izvršiti radnju prepoznavanja lica u skladu sa zakonom, uz ponudu za poligrafsko testiranje.
3. Saslušati u svojstvu svjedoka Milana Vujanovića, tadašnjeg načelnika Centra bezbjednosti Podgorica na okolnosti saslušanja jedinog osuđenog u ovom predmetu Damira Mandića i posebno u vezi istog sastavljanja službene zabilješke o saslušanju, ko je službenu zabilješku sastavio i što se poslije sa njom desilo a posebno na okolnosti postupanja tužioca u Višem državnom tužilaštvu Novaka Ražnatovića u predmetu istrage ubistva Duška Jovanovića i to od momenta kada je Ražnatović bio obaviješten o ubistvu pa dalje koje je radnje po tom predmetu preduzeo i kada. Takođe da objasni u mjeri koliko mu je poznato u vezi navedenog predmeta i postupanje drugih nadležnih lica, tada čelnih funkcionera policije, tužilaštva i sudstva, uz ponudu za poligrafsko testiranje.
4. Saslušati u svojstvu svjedoka Branislava Živkovića i Tihomira Gačevića, koji su u vrijeme kritičnog događaja bili službenici CB Podgorica i koji su saslušavali osuđenog Damira Mandića na sve okolnosti njegovog saslušanja, što je sve izjavio tom prilikom, zatim o tome da li su oni sastavili predmetnu službenu zabilješku o tom saslušanju i drugim saznanjima i ko je od nadležnih lica iz navedenog 'tima' ili neko drugo lice naredilo da navedena službena zabilješka ne može biti dokaz u postupku, gdje se nalazi navedena službena zabilješka, što je bilo sa njom i ko je i kako naredio da se ista ukloni iz spisa predmeta, uz ponudu za poligrafsko testiranje.
5. Saslušati u svojstvu svjedoka Veselina Veljovića tada direktora Uprave policije na okolnosti da je na zahtjev Višeg suda u Podgorici dana 30.01.2006. godine pismeno obavijestio navedeni sud da u Upravi policije ne postoji, niti je zvanično zaveden dokument-službena zabilješka u vezi navodnog informativnog razgovora sa optuženim Damirom Mandićem, na okolnosti njegovih saznanja vezanih za ubistvo Duška Jovanovića, uz ponudu za poligrafsko testiranje.
6. Saslušati tada tužioca Višeg državnog tužilaštva u Podgorici Novaka Ražnatovića na okolnosti postupanja u predmetu formiranom povodom ubistva Duška Jovanovića, posebno na okolnosti da li je obaviješten o saslušanju sada osuđenog Damira Mandića kada je o tome bila sačinjena sporna službena zabilješka, odnosno da li je bio pozvan ili obaviješten od strane policije da prisustvuje saslušanju, ako jeste zbog čega nije došao, da li je primio pozive ili imao interesovanja nekih drugih lica u vezi tog događaja, da li je bio spriječen da dođe zbog nekog drugog konkretnog događaja koji je bio u toku ili uopšte u tom momentu nije bio radno angažovan, da li njegovo napuštanje dužnosti tužioca i prelazak u advokaturu ima bilo kakve veze sa njegovim postupanjem u ovom slučaju i na druge okolnosti vezane za navedeni krivičnopravni događaj, uz ponudu za poligrafsko testiranje.

7. Saslušati tada postupajuću zamjenicu Višeg državnog tužioca u Podgorici Ljiljanu Klikovac i tada istražnog sudiju Višeg suda u Podgorici Radomira Ivanovića na okolnosti zašto nijesu uopšte predložili da se u svojstvu svjedoka saslušaju svjedok Ivan Đukić, iako su lično prisustvovali kao postupajuća službena lica saslušanju Veselina Vučeljića dana 28.06.2004. godine, u kome je pomenio navedenog svjedoka Ivana Đukića kao i okolnosti i činjenice u vezi kojih je pomenut, uz ponudu za poligrafsko testiranje Ljiljane Klikovac i Radomira Ivanovića.

8. Inicirati postupke pred nadležnim državnim organima u cilju utvrđivanja svih činjenica i okolnosti radi ispitivanja zakonitosti postupanja i utvrđivanja eventualne odgovornosti svih službenih lica iz Uprave policije i Višeg državnog tužilaštva, eventualno i drugih lica, u vezi njihovog postupanja u istrazi ubistva Duška Jovanovića.

Dopunom Izvještaja o radu policije i tužilaštva u predmetu ubistva Duška Jovanovića - glavnog i odgovornog urednika dnevnog lista Dan, za period od 23.06.2023. godine do 30.11.2023. godine - Komisija je sačinila i usvojila sljedeće:

Preporuke:

1. Da se provjeri da li su se DNK tragovi i stvari i predmeti u vezi ubistva Duška Jovanovića od dana kad su izuzeti i dalje do danas čuvali i da li se čuvaju na zakonom propisan način i zakonom propisanom mjestu bez negativnog uticaja spoljnih faktora na iste;
2. Da se na stručan način i od strane priznatih stručnjaka ili stručnih organizacija, na stručan i zakonom propisani način i u zakonitom postupku kojim je propisana takva oblast i način rada ponovo provjere svi nađeni DNK tragovi na svim predmetima i mjestima i da se ponovo utvrdi da li su to stvarno ti DNK tragovi koji su izuzeti sa tih predmeta i mjesta događaja, kome stvarno pripadaju i tu se misli na ime i prezime i sve druge podatke za svako lice na koje se odnosi svaki takav DNK trag, i da se tako provjeri da li su isti ispravno identifikovani ili možda nisu, pa onda dalje ako nisu zbog čega nisu i sve drugo u vezi istog po propisu. Opreza radi i da ne bude sumnje, preporučuje se da to ne rade stručna lica koja su ranije radila na identifikaciji DNK tragova, već da to rade druga stručna lica ili makar da druga stručna lica budu uključena u taj rad sa prethodnim stručnim licima;
3. Da se posebno na sve stručno poznate i priznate načine opet provjere svi DNK tragovi za koje još ne postoji saznanje kome pripadaju, dakle DNK tragovi za sada nepoznatih lica;
4. S obzirom da se nauka, tehnika i metodologija DNK i sve vezano za DNK stalno unapređuje i usavršava, da se od strane priznatih stručnjaka ili organizacija koje se time bave i ako je to moguće uključujući i one najbolje, najstručnije i najmodernije koje se nalaze u inostranstvu i za koje je poznato da su mnogo napredovale (iz SAD-a i drugi) a imajući u vidu da je poznato da su se tako riješili i neki poznati zločini i poslije desetina godina od kada su se desili, da se ponovo na stručan i zakonom propisani način i u zakonitom postupku kojim je propisana takva oblast i način rada ponovo provjere svi predmeti i stvari (posebno oružje, municija, uključujući i šanžer-okvir od pištolja koji je Duško Jovanović pronašao u svojoj pošti, razna pismena, vozilo, ali i sve drugo dostupno i sačuvano) i da se tako pokušaju naći novi i do sada nepoznati DNK tragovi koji mogu pripadati već poznatim licima ili možda za sada i nepoznatim licima;
5. Da se Komisiji odgovori kada su posljednji put i to tačno datumski od strane nadležnih organa Crne Gore ažurirani i provjeravani svi DNK tragovi koji pripadaju za sada još uvijek neidentifikovanim ili nepoznatim licima i na koji način je to urađeno;
6. Da se svi takvi DNK tragovi ponovo provjere i da se ubuduće, ako to tehničke mogućnosti dozvoljavaju stalno provjeravaju i to najmanje jednom mjesečno, i to tako da se isti provjere u domaćim evidencijama DNK i da se putem međunarodne pravne pomoći takvi DNK tragovi koji

pripadaju za sada nepoznatim licima posebno provjere vezano za pripadnike organizovanih kriminalnih grupa, a posebno koje su djelovale u vremenu ubistva Duška Jovanovića i to posebno one koje su registrovane ili evidentirane da djeluju u Crnoj Gori, Srbiji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Kosovu, Albaniji, Italiji, i da su takvi DNK tragovi sigurno evidentirani u evidencijama službama ili organima tih država, a preko Interpola i drugih relevantnih organizacija provjeriti sve druge poznate registre DNK tragova ili profila.

Prethodni uslov svih provjera u vezi DNK tragova je da su se predmeti i stvari u vezi istih čuvali i da se čuvaju na propisani način i na propisanom mjestu bez negativnog uticaja spoljnih faktora.

Iz izvještaja Višeg tužilaštva o ovim predmetu i nakon njegovog upoređivanja sa prethodno navedenim preporukama Komisije, ne može se vidjeti da je Više tužilaštvo u bilo kom dijelu postupilo po preporukama Komisije, niti se o njima konkretno izjasnilo. Komisija smatra da podatke koje tužilac smatra osjetljivim za istragu mogu dostaviti Komisiji nakon što se označe određenim stepenom tajnosti.

Izvještaj tužilaštva sastoji se uglavnom od paušalnih izraza poput „saslušano 9 svjedoka“, bez navođenja koji su to svjedoci i da li su među njima oni koji se konkretno navode u preporukama Komisije, ne navodi se da li je tim svjedocima ponuđeno poligrafsko testiranje i ako je ponuđeno da li su to ti svjedoci prihvatili ili nisu i druge pojedinosti i odgovori u vezi preporuka Komisije koje je usvojila i Vlada Crne Gore.

U izvještaju tužilaštva se navodi da se „vrše analize“, „održano je više sastanaka“, zatim „zatraženo je od suda da se dostavi cjelokupan dokazni materijal koji se nalazi kod suda“, „od Forenzičkog centra je dobijeno obavještenje u vezi sa mogućnostima naknadnog DNK vještačenja oružja“, pa onda je opet „održano više sastanaka“, ovoga puta „sa predstavnicima Forenzičkog centra i policijskim službenicima“ i postupajuća tužiteljka ukazuje „da je od 2004. godine pa nadalje formirano više predmeta u vezi saznanja o ubistvu Duška Jovanovića, te su vršena DNK vještačenja određenih lica i tragova koji nisu dali rezultate“.

Komisija je mišljenja da je trebalo u izvještaju taksativno i tačno po radnjama i datumima navesti šta je konkretno urađeno u vezi istrage ubistva Duška Jovanovića i po preporukama Komisije i to jasno i bez uopštavanja, a što tužilaštvo nije uradilo, kao što je to nevedeno u odgovorima nekih drugih tužilaštava na preporuke Komisije.

Takođe, da je potrebno potpuno promijeniti pristup istrazi koji se sastoji u ponavljanju ranije preduzetih radnji koje očito ne daju rezultate i stalnog vršenje analiza i održavanje sastanaka od kojih očito ima malo ili nimalo koristi i krenuti sa konkretnim radnjama, koje su predložene u dva seta preporuka Komisije ili dati proste i konkretne odgovore na sve preporuke koje je Komisija dala u vezi sa ovom istragom:

Potrebno je odgovoriti šta je sa službenom zabilješkom koju su sastavili policijski službenici Tihomir Gačević i Branislav Živković, a koju konkretno pominje Milan Vujanović, tadašnji visoki funkcioner MUP-a koji je rukovodio istragom ubistva Duška Jovanovića, koja službena zabilješka je nestala iz spisa predmeta i zašto je ista nestala iz predmeta i ko je konkretno naredio ili odredio da ne bude dokaz u krivičnom postupku i da nestane iz spisa predmeta.

Zatim, zašto se u izvještaju tužilaštva od predmeta pominje samo oružje i zašto se ne pominje automobil iz koga je dokazano da je izvršeno ubistvo Duška Jovanovića i što je sa navedenim automobilom, gdje se čuva i u kojim uslovima se čuva, da li se čuva pod video nadzorom, da li se čuva u zaštićenim uslovima ili negdje napolju izložen svim vremenskim prilikama i neprilikama i da li je navedeni automobil zaštićen od neovlašćenog pristupa neovlašćenim licima ili je isti dostupan bilo kome ili je bio dostupan i ovlašćenim licima van dužnosti ili na nestručan način, itd.

Zašto se jednostavno nepoznati izolovani DNK tragovi za koje se ne zna kome pripadaju ne uporede sa svim DNK tragovima iz odgovarajućih evidencija u Crnoj Gori, Interpola i država u okruženju, a koje evidencije DNK tragova se prirodno proširuju sa novim tragovima, već se uporno ti DNK tragovi upoređuju sa par poznatih lica i to sve bez ikakvog rezultata.

Nedavno je Uprava policije obavijestila javnost da je rasvijetljen slučaj prijetnji smrću vlasnicima i novinarima „Vijesti“ iz 2010. godine na osnovu starih DNK tragova.

U štampanom izdanju ND, „Vijesti“ objavljena je vijest sa podnaslovom „Kako su prljavi policajci Lazović i Milović ometali istrage protiv kavčana“ i naslovom „Pomiješali DNK da sakriju tragove“.

Imajući ove informacije u vidu, a s obzirom na nedovoljno aktivno ponašanje tužilaštva i drugih nadležnih državnih organa u pogledu novih vještačenja DNK tragova, nije jasno zašto ne naredi provjeru već izvršenih vještačenja i nova vještačenja DNK tragova jer takvo nepostupanje može da proizvede negativne i vjerovatno nepopravljive posljedice.

Da li ih nešto ili neko u tome sprečava nije jasno, ali iz izvještaja tužilaštva upućenog Komisiji po tom pitanju i iz drugih dostupnih informacija, to se ne vidi.

Komisija ponovo zahtijeva od Višeg tužilaštva da joj se u najkraćem mogućem roku u pisanoj formi detaljno, konkretno i obrazloženo odgovori na sve preporuke, uključujući i zašto do sada vještačenje svih predmeta u vezi DNK tragova u istrazi ubistva Duška Jovanovića nije naredeno i sprovedeno, da li namjerava da to naredi i sprovede i kada.

2. Slučaj napada na Tufika Softića iz 2007. i 2013. godine -Izjašnjenje na izvještaje Osnovnog državnog tužilaštva Berane Tu.br.295/2022 od 18.05.2022.godine, Višeg državnog tužilaštva Bijelo Polje Ktr. br. 261/22 od 25.05.2022.godine i dopis Vrhovnog državnog tužilaštva TU.br. 90/24 od 12.02.2024.godine.

Iz informacije Osnovnog državnog tužilaštva Berane vezano za navedeni predmet označen kod istog kao Tu.br. 295/2022 od 18.05.2022.godine i službeni zabilješku Višeg državnog tužilaštva Bijelo Polje Ktr. br. 261/22 od 25.05.2022.godine, koji se odnose samo na napad na Tufika Softića iz 2013.godine (krivična djela iz čl. 327 st.1 i čl. 403 KZCG), zaključuje se da, pored hronologije događaja koja je poznata ovoj Komisiji kroz sopstvene izvještaje, nijesu preduzimate krivično procesne radnje od 26.12.2018. do maja 2022.godine, kada je i urađen navedeni izvještaj. Osnovno državno tužilaštvo se u navedenom periodu periodično obraćalo Upravi policije da joj odgovori da li preduzimaju radnje na otkrivanju počinitelja napada i dobilo odgovor da radnje preduzimaju ali bez rezultata.

Napominjemo da je u IV Izvještaju Komisije konstatovano da je tužilaštvo postupilo po preporukama Komisije.

Iz dopisa Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore Tu.br. 90/24 od 12.02.2024.godine, u kojem su dati izvještaji nadležnih tužilaštava, u vezi sa slučajem napada na Tufika Softića 2007.godine i 2013.godine, proizilazi:

- u odnosu na napad na Tufika Softića iz 2007.(krivično djelo: ubistvo u pokušaju iz čl. 143 KZCG)

Više državno tužilaštvo Bijelo Polje nije postupilo po preporukama iz III Izvještaja Komisije, niti je dostavilo bilo kakvu dokumentaciju o preduzetim radnjama za period od 2019. do 2022.godine, kao ni bilo kakvu informaciju u vezi statusa ovog predmeta.

- U odnosu na napad na Tufika Softića iz 2013. (krivična djela: izazivanje opšte opasnosti iz čl. 327 st.1 i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz čl. 403 KZCG),

Više državno tužilaštvo Bijelo Polje je postupilo po preporuci iz IV Izvještaja Komisije i izvršilo nadzor nad radom Osnovnog državnog tužilaštva Berane koje je sačinilo informaciju Tu.br. 295/2022 od 18.05.2022.godine, opisan u prvom pasusu. Iz izvještaja proizilazi da je posljednja radnja preduzeta 28.12.2023.godine, od tužiteljke Caković, koja je posljednja zadužila predmet, a odnosi se na komunikaciju sa Upravom policije u vezi sa preduzimanjem radnji na otkrivanju počinitelaca.

Osnovno državno tužilaštvo Berane je u svom izjašnjenju navelo da je za ovo krivično djelo nastupila apsolutna zastara 11.08.2023.godine, jer je prošlo više od 10 godina od izvršenja djela.

Ukazujemo da su izjašnjenja Višeg državnog tužilaštva Bijelo Polje u suprotnosti sa izjašnjenjem Osnovnog državnog tužilaštva, budući da se plasiraju oprečne informacije i to od strane Višeg tužilaštva da izviđaj još uvijek traje i Osnovnog državnog tužilaštva Berane da je slučaj zastario, što je nedopustivo.

Iako smo ukazivali u II izvještaju Komisije, da slučaj zastare u ovom predmetu nastupa još 2018.(relativna zastara za osnovni oblik oba krivična djela), od Vrhovnog državnog tužilaštva smo dobili informaciju da predmet Tufika Softića za napad iz 2013.godine zastarjeva 2033.godine, iz razloga što je tužilaštvo ovaj napad kvalifikovalo kao izazivanje opšte opasnosti iz čl. 327 st.1 i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz čl. 403 st.3 KZCG, gdje je za posljednje djelo, kvalifikovani oblik, zapriječena kazna zatvora do 8 godina, a apsolutni rok zastare je tada 20 godina ili 2033.godina.

Podsjećamo da Vrhovno državno tužilaštvo nije postupilo po preporuci IV Izvještaja Komisije i izvršilo nadzor nad radom Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju i time provjerilo zašto se Komisiji ne dostavlja ni jedna informacija u vezi sa slučajem pokušaja ubistva Tufika Softića iz 2007.godine.

3. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva-slučaj napada na Oliveru Lakić iz 2018.godine

Specijalno državno tužilaštvo je navelo da je podiglo optužnicu 6.12.2023.godine, protiv 14 okrivljenih, od čega je u odnosu na napad na Oliveru Lakić, protiv pet okrivljenih: Gorana Rakočevića, Filipa Bešovića, Filipa Kneževića, Veselina Bujanje i Luke Bulatovića zbog krivičnih djela iz čl. 401a st.2 u vezi st.1 u vezi st.6 KZCG, krivičnog djela iz čl. 151 st.1 u vezi čl. 23 Krivičnog zakonika Crne Gore i i krivičnog djela iz čl.403 st.1 KZCG.

Dodatno, tužilaštvo se izjasnilo da je prihvatilo neke od preporuka Komisije ali se nije izjašnjavalo o kojim preporukama se radi, što smatramo da sada nije moguće provjeriti dok se optužnica u navedenom predmetu ne potvrdi i time skine oznaka tajnosti sa predmeta.

4. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva - slučaj napada na imovinu Milovana Novovića

Preporučuje se da rukovodilac Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju da izvrši nadzor nad radom ODT Bijelo Polje u predmetu formiranom povodom napada na imovinu Milovana Novovića, te da utvrdi razloge iz kojih je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja i o utvrđenim razlozima obavijesti Komisiju.

5. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva - slučaj napada na imovinu ND "Vijesti" (26. decembar 2013.godine)

Preporuka u ovom slučaju je bila da tužilaštvo dostavi kompletnu dokumentaciju, što je u međuvremenu učinjeno, i na osnovu novih informacija izvještaj u ovom slučaju je dopunjen i sastavni je dio ovog izvještaja za Vladu.

6. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva - slučaj napada na novinara Seada Sadikovića (20. mart 2021. godine)

Preporuka:

Komisija smatra da u slučaju napada na novinara Seada Sadikovića u martu 2021. godine, izuzeti DVR uređaj treba uputiti u Forenzički centar na vještačenje uz preporuku da se utvrde razlozi zbog kojih nedostaje snimak u navedenom vremenu i da se utvrdi da li je neko od lica imao pristup sistemu video nadzora sa eventualnom namjerom brisao ili doradivao djelove video snimka.

Preporuka Komisije je ispoštovana ali je za to trebalo neopravdano mnogo vremena. Nalaz i mišljenje Forenzičkog centra Danilovgrad od 30. novembra 2023. godine, koji je naložio sud, potvrdio je da analizom hard diska koji se nalazio u uređaju nije vršeno uklanjanje/brisanje snimka za navedeni period. Potvrđeno je i da se pauza u snimanju, od devet sekundi, mogla dogoditi kao posljedica nepravilnog funkcionisanja uređaja za snimanje, te je zaključak da se radi o grešci proizvođača, a utvrđivanje razloga ovakve greške nije moguće u laboratoriji za digitalnu forenziku.

Iz dopisa Seada Sadikovića Komisiji:

„Nalaz koji je pristigao i koji je radio, kako se navodi, tim Forenzičkog centra, zaključuje da je vještačen samo hard disk i to tako što je sa njega uzeta “forenzička kopija” čijim pregledom su ustanovili da nedostaje onih devet kritičnih sekundi i da sa snimka ništa nije brisano... Forenzički centar koji u svom nalazu priznaje da nema alatke da uđe u algoritam snimača pregledao je samo praktično kopiju koju je sam napravio i dobio sa memorije tj. hard diska. Svaki proizvođač video nadzora ima originalne i svoje sisteme po kojima jedino na samom uređaju možete imati uvid u to da li je sa njega nešto brisano ili nije. Ako nekim drugim programom to presnimite i plejerom drugog formata to otvorite da odgledate, ta kopija ne može sadržati odgovor kada je i gdje vršeno eventualno brisanje sa originalnog snimka, kao i ko je eventualno brisao.

U tom nalazu stoji da su na internetu izguglali da postoje mogućnosti da zbog kvara snimač preskoči određene kadrove. I kaže se da kvalifikovani vještaci i eksperti nisu radili analizu.

Nema sličnog primjera da snimač prekine na devet sekundi snimanje dok ispred kamere trči ka meni i napada me petina ljudi. Po pravilu, čak i kada je u fazi nesnimanja, sistem koji se aktivira preuzima i pet sekundi iz pasivnog intervala a potom i ostavlja pet sekundi nakon aktivnog intervala, tako da je i teoretski prekid od ispod deset sekundi praktično nemoguć.

Indikativno je dvogodišnje odbijanje tužiteljke da se do ekspertize uređaja dođe.

Očigledno je da je (ne)namjerno napravljena greška neizuzimanjem kompletnog uređaja za snimanje o čemu dobijamo saznanje tek na zadnjem ročištu na kome nalaz Forenzičkog centra to potvrđuje“.

Preporuka:

Komisija preporučuje Osnovnom tužilaštvu u Bijelom Polju da Forenzičkom centru naloži vještačenje sistema za snimanje a ne kopije hard diska, kako bi se utvrdilo da li je bilo brisanja snimka, a ako za to vještačenje nema kvalifikovanog vještačenja u Crnoj Gori, da angažuje odgovarajućeg vještaka iz inostranstva.

7. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva-slučaj napada na novinarku Jadranku Četković od 19. aprila 2022.godine

Komisija je u Zaključku ovog slučaja navela da je postupanje policije i tužilaštva bilo efikasno. U odgovoru ODT Bijelo Polje nema novih detalja koji nijesu obuhvaćeni izvještajem.

8. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva -slučaj napada na novinarku Jadranku Četković od 17. juna 2022.godine

Preporuka

Odugovlačenje izvođenja dokaza ne bi trebalo da bude praksa, već bi trebalo da tužilaštvo, u cilju što bržeg i efikasnijeg vođenja postupka, do kraja izvede sve dokaze. U tu svrhu bilo bi svrsishodno da VDT izdaje obavezujuće uputstvo, te da se o procesu obavještava rukovodilac tužilaštva koji bi u slučaju dugog trajanja procesa i neizvođenja dokaza oduzimao predmete postupajućem tužiocu.

Potrebno je tražiti informaciju šta je Vrhovno državno tužilaštvo uradilo sa ovim predmetom. Spisi predmeta poslani su im 04.11.2022, na zahtjev VDT-a Maje Jovanović.

U odgovorima Tužilaštva se ne odgovara na preporuku Komisije i ne dostavljaju se informacije šta je VDT uradilo sa ovim predmetom. Umjesto toga, ponavljaju se činjenice koje su sadržane u izvještaju Komisije o ovom slučaju: ODT Bijelo Polje ukazuje da je Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju, nakon izjavljene tri pritužbe, odbilo četvrtu kao neosnovanu i potvrdilo rješenje o odbacivanju krivične prijave od 15. maja 2023.godine, da bi potom ODT u Bijelom Polju podnijelo zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka Sudu za prekršaje protiv E.P. i to zbog prekršaja iz člana 7 Zakona o javnom redu i miru, u kojem postupku je okrivljeni E.P. kažnjen novčanom kaznom od 150,00 eura, koja kazna je po izjavljenoj žalbi ODT u Bijelom Polju preinačena na 300,00 eura.

9.Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva - dopuna izvještaja o napadu na novinara Sinišu Lukovića, 2016. godina

U Izvještaju se navodi da Tužilaštvo nije dostavilo dokumentaciju o ovom slučaju.

Iz ODT Kotor su odgovorili da se radi o predmetu koji je formiran u dežurstvu, a što jasno proizilazi iz samog izvještaja, pa samim tim spisi u tom tužilaštvu povodom navedenog događaja nijesu ni formirani.

Sam slučaj je sudski riješen samo dan nakon prijetnji i zastrašivanja novinara.

10. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva - napad na novinarku RTCG Tanju Šuković (1. septembar 2021. godine)

U vezi navedenog predmeta prva od preporuka Komisije je bila da se policija u ovom predmetu i postupku ponaša pasivno, jer je zadnja radnja u ovom predmetu, a po stanju spisa predmeta dostavljenih Komisiji na uvid, od strane policije preduzeta dana 10.09.2021. godine i od tada pa do 23.02.2022. godine i dalje nijedna više, a ne donose nikakvu odluku u vezi predmetnog događaja.

Iz izvještaja tužilaštva se vidi da je u ovom predmetu donijeto rješenje o odbacivanju krivične prijave, jer je nastupila apsolutna zastarjelost za vođenje prekršajnog postupka i ništa više, a što Komisija smatra nedovoljnim i previše uopštenim.

Komisiju zanimaju konkretno preduzete radnje policije i tužilaštva u ovom predmetu sa tačnim datumima i zašto se dozvolilo da nastupi apsolutno zastarijevanje za vođenje prekršajnog postupka i da li ima odgovornosti službenih lica koja su zbog neaktivnosti i nepreduzimanju službenih radnji odgovorna za nastupanje apsolutne zastarjelosti.

11. Izjašnjenje na izvještaj tužilaštva-slučaj napada na imovinu Televizije PINK M (18. oktobar 2015.godine)

Iz izvještaja tužilaštva se vidi da su u ovom predmetu preduzete određene radnje u izviđaju u cilju utvrđivanja identiteta izvršioca krivičnog djela, pa kako je posljednja radnja preduzeta 16. oktobra 2017. godine, nakon čega nijesu preduzimane druge procesne radnje, to je dana 16. oktobra 2022.godine nastupila relativna zastarjelost krivičnog gonjenja, zbog čega je dana 20. decembra 2023. godine, u predmetu donijeto rješenje o odbacivanju krivične prijave, o čemu je obaviještena oštećena, a što smatramo nedovoljnim i previše uopštenim.

Komisiju zanimaju konkretno preduzete radnje policije i tužilaštva u ovom predmetu sa tačnim datumima i zašto se dozvolilo da nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja i da li ima odgovornosti službenih lica koja su zbog neaktivnosti i nepreduzimanju službenih radnji odgovorna za nastupanje navedene zastarelosti.

VI ZAHTJEVI I UPITI KOMISIJE NADLEŽNIM ORGANIMA I ODGOVORI

Dopisi koje je Komisija upućivala nadležnim organima

Dopis Ministarstvu unutrašnjih poslova br.23-45 od 7.12.2023.g. za pružanje podrške za finalizaciju projekta formiranja baze podataka za Komisiju

Dopis Generalnom sekretarijatu Vlade br.24-3 od 29.2.2024.godine –molba za informaciju da li je bilo datih obavještenja ili bilo kojih drugih informacija u vezi Odluke Vlade br.08-1930 od 30.juna 2016.godine

Dopis Vrhovnom državnom tužilaštvu br.24-5 od 8.3.2024.godine kojim se traži dokumentacija u posjedu nadležnog Državnog tužilaštva povodom ubistva glavnog i odgovornog urednika DAN-a Duška Jovanovića, nastala nakon 26.6.2023.godine

Dopis Upravi policije br. 24-4 od 8.3.2024.godine kojim se traži dokumentacija u posjedu Uprave policije povodom ubistva glavnog i odgovornog urednika DAN-a Duška Jovanovića, nastala nakon 27.2.2023.godine

Odgovori na dopise Komisije i akti upućeni Komisiji

Dopis Ministarstva vanjskih poslova br.6/3-900/23-7093-2 11.12.2023.godine-Informativni dokument generalne sekretarke Savjeta Evrope Marije Pejčinović-Burić –„Bezbjednost novinarki“-

Odgovor VDT-a Tu.br.70/22 od 24.1.2024.g. na dopis Komisije br. 23-20 od 4.9.2023.g. kojim dostavlja kopiju spisa predmeta Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici koji se odnose na slučaj prijetnji novinarima DAN-a od strane lica Canović Kemala 3.6.2015.godine i kopiju spisa predmeta Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici koji se odnose na slučaj krađe iz vozila novinarko Slavice Jovanović od 25/26.8.2015.godine;

Odgovor VDT-a Tu.br.420/22 od 24.1.2024.g. na dopise Komisije br. 23-26 i br. 23-24 od 4.9.2023.godine kojim dostavlja kopiju spisa Osnovnog državnog tužilaštva u Cetinju a povodom napada na ekipu Gradske televizije 5.9.2022.g. na Cetinju i napada na novinarku Gradske Tv Danicu Janković i snimatelja Vladimira Bracanovića 7.8.2022.g. na Cetinju;

Ažurirana tabela bilansa o napadima na novinare za period od 1.janura 2023. do 31.decembra 2023.godine-dostavljen putem e-mail komunikacije 7.3.2024.godine

Komentari/izvještaji državnih tužilaštava u odnosu na preporuke sadržane u III, IV, V i VI izvještaju Komisije i novo uputstvo VDT-a-dostavljeno putem e-mail komunikacije 22.3.2024.g.

Podgorica, 9.5.2024.godine

Predsjednik Komisije

